

APRICOT PRODUCTION

د زردالو توپید

Prepared by

University of California at Davis, and

The International Foundation of Hope (IF HOPE) under subcontract with
USAID's Alternative Development Program – Eastern Region

ترتیب او جوړونه: په Davis کې د کلیفورنيا پوهنتون او د امریکا د متحده ایالتونو د نپیوالې
برمختیایی ادارې د خنیزې سیمې د متبادل پرمختگ پروګرام فرعی قراردادي د (IF HOPE) نپیواله
 مؤسسه

These training materials have been made possible by the generous support of the American People through the United States Agency for International Development (USAID). The contents of this document are the sole responsibility of the authors and do not necessarily reflect the views of USAID, The United States Government or Development Alternatives, Inc.

دا روزنيز مواد د امریکا د متحده ایالتونو د نپیوالې پرمختیایی ادارې له لارې د امریکا دخلکو د
پراخې مرستې په وسیله راتول شوي دي. ددي کتاب د ټولو محتویاتو مسؤولیت یواځې او یواځې د
کتاب د لیکوالنو پر غاره دی او په هیڅ ډول د USAID، د امریکا د حکومت او د DAI د کمپنۍ د نظر
خرګندوی نه دي.

سریزه

دا چې د کرنې په وده کې د ترویج د کارکوونکو نقش ډېر مهم دی له همدي امله د کرنې، او بولګولو او مالداري وزارت هم دا اړتیا ولیدله چې خپل د ترویج مدیران او مامورین په داسې مهارتونو او پوهه سنبال کړي چې وکولی شي د هغې کرنیزې تولنې اړتیاوو ته خواب ووايې چې په تدریجي توګه د مغلقو تولیدي سیسیتمونو پر لور پرمختګ کوي.

د زردا لو د تولید په هکله په ساحه کې کاریدونکي دا لارښود کتاب- او د دې سلسلې نور کتابونه بايد تل د ترویج له مامورینو سره موجود اوسي. دا لارښود کتاب د افغانستان د ختیزې سیمې د مشهورو مېوو له ډلي خخه د زردا لو د اصلی ئای، تجارتی استعمال، تولیدي سیسیتمونو او بازار موندنې په اړه تفصيلي معلومات لري. ياده دې وي چې زردا لو د یو شمېر نورو مېوو تر خنګ بنه ثابت شوی بازار لري.

که خه هم په دې کتاب کې موجودې ئینې لاري چاري به زموږ ده بواد د کرنې په برخه کې نوي وي خو دا ټول هغه خه دې چې که چېري موږ وغواړو افغانی کرنیز سیسیتم یوه داسې نوي پراو ته ور دا خل کړو په کوم کې چې کرنیز تولیدات د بازار له غوبنتنو سره سم وي، نو بايد چې لاندې ذکر شوې لاري چاري په پام کې ونسو.

مونږ تاسي ته بلنه درکوو چې د یوې داسې تاریخي پروژې یوه برخه شئ چې له مخې یې د افغانستان دودیز کرنیز سیسیتم د نوو کرنیزو لارو چارو په خپلولو او عملی کولو سره په یو عصري کرنیز سیسیتم بدل کړو، له بزگرانو سره مرسته وکړو چې پر بازار ولار اقتصاد کې بریالیتوبونه تر لاسه کړي او د دې ټولونه مهمه دا چې کرنې د یو کاروبار په ډول خپله کړي. د دې ټولو مخود تر لاسه کولو لپاره د بزگرانو او د ترویج د مامورینو تر منځ داسې نېړدې اړیکو منځ ته راتلو ته اړتیا ده چې په کې مونږ د ترویج مامورین خپل څانونه د بزگرانو زړونو ته د خبرو له لاري نه، بلکه هغوي ته د عملی لارښونو او زده کړو له لاري نېړدې کړو.

دا لارښود کتاب ده ګفو مرستو او موادو د سلسلې یوه برخه ده چې د ختیزې سیمې د متبادل پرمختګ پروګرام په ملاتر او مرسته چمتو شوې دي.

محمد اسمعیل دولتزی، د لغمان د
کرنې، او بولګولو او مالداري ریس

محمد حسین صافی، د تګرها رد کرنې،
او بولګولو او مالداري ریس

الحاج محمد محصل، د کنډ د کرنې، او بولګولو
او مالداري ریس

لیکلر

۱. د زردا لو پیدا یېست او د کرلو سیمه	۵
۲. زردا لو خرنگه مېوه ده؟	۶
۳. په افغانستان کې د زردا لو د کرلو سیمې او کرل کېدونکې نوعې:	۷
۸ وطنی نوعې : Native Varieties	
۸ غیر معمول ورا یتې :	
۸. د باغ پلانول :	۴
۸ د ورایتې تاکنه یا غوره کول :	
۹ د نیله بوتې (Root Stock) تاکنه :	
۱۰ تکثیر : Propagation	
۱۲ د زردا لو د ونولپاره د ئای تاکنه :	
۱۴. د باغ جورول :	۵
۱۴ نیالونه او د هغې کرل :	
۱۵ د کرلو طریقه او وخت :	
۱۷ د نو کېنول شوو ونو خانګې پېی کول :	
۲۰ په لومړي کال له کېنولو خخه وروسته د زردا لو د ونواوبه کول :	
۲۱ له کرلو خخه وروسته په لومړي کال د زردا لو ونوتہ سره ورکول :	
۲۲. د باغ اداره : ORCHARD MANAGEMENT	
۲۲ د زردا لو د ونود ساتني جنتري :	
۲۳ د زردا لو د ونوبناخه بري له لومړي کال خخه تر خلورم کاله پوري :	
۲۳ هرزه ګیاوې یا Weeds :	
۲۴ ټوان او وده کوونکې باغ ته سره ورکول :	
۲۵ د زردا لو درې کلنوا او یا د زیات عمر ونوتہ سره ورکول :	
۲۶ د غذايي توکو د کمبېت پېژندل :	
۲۷ او به خور : Irrigation	
۲۸ د مېوي رنګري کول :	
۲۸ ناروغي او حشرات او د هغوي کنټرول :	
۳۵. د حاصل ټولولو او حاصل راټولولو خخه وروسته اداره کول :	۷
۳۵ پخوالى : Maturity	
۳۵ د حاصل ټولولو مېټود او طریقه یا Harvest Method	
۳۵ د پروسس لپاره مېوه : Fruit for Processing	
۳۵ ذخیره کول : Storage	
۳۵ په غذاکې برخه اخيستنه : Contribution to diet	

۳۶	د زردا لو د تخم (زړي) ګټې او نور د استعمال ځایونه:
۳۷	۸. پوبنونکي بوټي:
۳۷	ايا بزگرد عايد لپاره دوهم نبات وکري؟
۳۷	د پوبنښي نباتاتو د کرلو ګټې:
۳۷	سپارښتنې Recommendation:

۱. د زردا لو پیدا یښت او د کرلو سیمه

په عمومي توګه زردا لو د چین د شمال ختيزو برخونه سرچينه اخيستې او نېړدي له تبرو درې زره کلونو راهيسې هلته کرل کېږي. چې وروسته بیا له همدغه خایه لويدیخ پلو ته په ټوله منځني اسیاکې خپاره شوي.

په تئي وخت کې د زردا لو د کرلو اساسی سیمي د مدیترانې هیوادونه ، اروپا ، منځني اسیا ، امریکا ، افریقا او ترکیه بنودل شوي دي چې له دې ډلي خخه یواحی ترکې د نړۍ د وچ شوو زردا لو ۸۵% برخه تولیدوي .

د نړۍ د زردا لو پیدا وار په مېټرک ټن سره :	۲,۲۸۱,۴۷۴
ترکې	۵۰۰۰۰
د ایران اسلامي جمهوریت	۲۲۵۰۰۰
هسپانیه	۱۵۹۲۰۰
پاکستان	۱۲۱۰۰۰
اوکراین	۱۱۲۰۰۰
فرانسه	۱۰۷۵۰۰
مراکش	۱۰۴۳۵۰
چېن	۹۸۰۰۰
یونان	۸۰۰۰۰
مصر	۷۹۸۴۴
د امریکې متحده ایالتونه	۷۳۶۲۰

افغانستان د زردا لو د کرپه اړوند او بد تاریخ لري او محلی نوعي ئي کلکې يا (Hardy) د بهه کېفيت لرونکې او تر نورو ټولو د امراضو په مقابل کې مقاومې دی. افغانی زردا لو تازه او وچ استعمالېږي چې وچ زردا لو یې دهند ، روسي ، اوکراین او د چک جمهوریتونو مارکېتونو ته خرڅلوا لپاره عرضه کېږي. زردا لو په هغو سیموکې چې سورژمي لري پیدا کېږي د زردا لو ونه د شفتالو په نسبت یوه اندازه زیاته د يخني په وړاندې مقاومه ده چې ساره ترمنفي ۳۰- درجود ساتي گراد پوري زغمي او که ونه صحتمنه وي تر دې تیته يخني هم زغملاي شي.

په افغانستان کې د زردا لو محدود ونکې فکتورونه او عوامل:

۱: د پسلی یخ ونه يا Spring Freezing: کوم چې کولای شي حاصل له منځه یوسې.

۲: د اوبو کمبنت: زردا لو ہير وختي په (فبروري ، مارچ) کې ګل کوي چې د پسلی د وروستي یخ ونه معمولاً د زردا لو ګل او غوټي له منځه وړي.

د مېړي د بهه تولید او ناروغيو د کنترول لپاره وچه آب و هوا مناسبه بریښي ، خود با غونو د ژوندي پاتي کېدو او بهه حاصل ورکولو لپاره هرکال کافي اندازه او بو ته اړتیا لري.

۲. زردا لو خرنگه مېوه ده؟

زردا لو (Prunus armaniaca) د الوچي، شفتالو، او ګیلاسو په خیر سخت يا کلک زړي مېوه ده. سخت زړي مېوه یو تخم لري چې د کلک او پنډ پوبن په واسطه پونسل شوی دی چې دواړه یعنې زړي يا (Kernel) او د زړي پوبن یو ځای د "مندې" "په نامه یادېږي" زړي او پوبن ئې د مېوه د غونښينې برخې دغذائي ارزښت سره اقتصادي ارزښت هم لري. زردا لو د پرسلي په لومړيو کې ګل تولید وي او د مېوه د پخیدنې لنډه موده لري نو له دې کبله په ټیټو منطقو کې د دوبې په لومړيو (مې او جون) کې او په لورو منطقو کې (سپتامبر خخه تراکتوبره پوري) په بازار کې د خرڅلار لپاره تیارېږي.

د زردا لو د مېوه تولیدونکې ونې د ۳ - ۱۳ مترو پوري لورېږي او مېوه یې د ۲,۵ - ۳,۵ ساتي مترو پوري پنډه وي او د ۲ - ۳ مېاشتو په موده کې یې مېوه انکشاف کوي او پخېږي. له حاصل خخه ورورسته د زردا لو د ساتني توان ډير کم او لنډه ژوند لري او په خو ورخو کې دنه باید په تازه ډول استعمال شي که نه نو مېوه یې باید وچه یا د جوس، مریا او په قوطیو کې د اچولو لپاره پروسس شي.

ګلان یې د بنځینه او ثارینه برخو درلو دونکې دی او ډير زردا لو خپله بار وره (Self-fertile) دی. که چېرته بل ډول د "Pollinator" په شکل موجودوي نو بنه حاصل ورکوي. یو تعداد زردا لو (Self - fertile) یا په خپله ګرده نه القاح کېږي بلکه بار ورکونکې (Pollinizer) ونوته اړتیا لري. ګرده افشاراني (Pollination) یې معمولاً د حشراتو (د شاتو مچبو) په واسطه ترسره کېږي. ونې د ګلano او پانو لپاره جلا غوتی لري، او د ګلano غوتی یې د ژونکې یخ په مقابل کې ډير حساسیت لري کوم چې کېداي شي د ګلano غوتی ووژني. ګلان او مېوه دواړه په ونه کې په یو ټکنو بشاخونو کې تولیدېږي او د او بدې مودې له پاره په لنډو شاخچو کې زرغونبداي شي.

دا شاخچې یا (Spurs) له دریو خخه تر پنځو ګلونو پوري مېوه ورکولاهي شي خود بنه او لور کېفيت مېوه په ټکانو شاخچو کې را پیدا کېږي. ډير زردا لو په دوهم کال مېوه نیسي مګر اساسی مېوه ورکونه چې د نوعي یا ډول پوري اړه لري د ۳ - ۵ ګلونو په دوران کې پیل کېږي.

مېوه یې له دریو خخه تر شپږو مېاشتو پوري د انکشاف لپاره اړتیا لري او مېوه یې په شکل کې د ۳۰ خخه تر ۱۲۰ ګرامه پوري توپیر کوي. د مېوه شربت (Pulp) یې زېړ، نارنجي او یا سپین وي،

ئي غلبيظ ، غوبينن او دنبه کفيفت لرونکي وي د شکرو اندازه او محتويات ئي % ۲۰ - ۲۲ او اسيدونه يي د ۲۵ % - ۰،۲۵ پوري وي.

د یوپ ۲۰ - ۳۰ کلنې ونې د توليد منخني اندازه ۱۵۰ - ۲۰۰ کبلو گرامه او د یوه هكتار خمکي د ونو تعداد ۱۰۰ - ۳۰۰ پوري رسيداي شي .

زردالو مختلف ھولونه لري او د لاندي تکپو پر بنیاد بیلیري:

- د يخني په مقابل کي مقاومت او د سرو لپاره يي اړتيا.

- پوخ والي (یوه ونه خومره ګلان کوي او ايا خوانه ده؟).

- د ګلانو د غورې دنې وخت او بلوغ.

- د مبوي شکل، پوستکي او د غوبينيني برخې رنگ او په ونې پوري د مبوي ټینګوالى، د زري ازادوالى، د غوبينيني برخې جوړښت او خوند.

۳. په افغانستان کې د زردالو د کرلو سيمې او کرل کبدونکي نوعې:

زردالو په ټيټيو يا هوارو Ҳمکولکه کندهار او ننګههار چې (۱۰۱۵)، متره د بحر له سطحي پورته واقع دي او همدا رنګه په لوړو Ҳمکولکه لوګرا او کابل چې (۱۸۰۰) متره پورته واقع دي، وردک، پروان، غزنې چې (۲۲۰۰) متره او همدغه شان کاپيسا او هرات کې کرل کېږي.

په افغانستان کې د زردالو د کرنې د سيمو لوړ والي د بحر له سطحي خخه د ۴۰۰ څخه تر (۲۰۰۰) مترو پوري رسيرې.

د ارتفاع يا لوړوالي اندازي او د سروخې اندازې ته اړتيا لري چې په تيجه کې يې نوموري ونې ګل او يا مبوه توليد وي، د يخني په مقابل کي د مقاومت په اساس کبداي شي نوموري کرل کبدونکي ھولونه يا نوعې غوره کړو.

په ټيټيو Ҳمکو کې د يخني اړتيا (۴۰۰ - ۷۰۰) ساعتونه پوري بنسو دل شوې ده په داسي حال کې چې د لوړو Ҳمکو نوعې د ۸۰۰ - ۱۲۰۰ یخو ساعتونه ضرورت لري.

د يخني یو ساعت هغه ساعت خخه عبارت دی چې ۱-۷ درجو ساتي گرید پوري سروخه ولري.

د مبوي د پخيدو لپاره د ورځې د تودو خې اندازه په ټيټيو Ҳمکو کې له (۴۲-۳۵) درجي دساتي گراد او د ۲۵-۳۵ درجو ساتي گرید پوري په یخو لوړو منطقو کې بنسو دل شوې ده.

د يخني په مقابل کې کلکوالی (Cold hardy) پدي مانا دی چې ونه خومره يخني زغمالۍ شي بې له دې چې ګل او د پابو غوتۍ يې د منځه لارې او مرې شي . په افغانستان کې د زردالو وطنیومعرفی شویو و رایتیوکرل رواج لري .

وطنی نوعي Native Varieties :

د سیمې دلوروالي په توپیر سره دا و رایتی گانی په لاتدي ډول دي .

- د تیتويا هوارو سیمو و رایتی : چارمغزی ، قیسي ، ساقی ، نوري ، تراوت او بادامي .
- د منځمهاله لورو سیمو و رایتی : قیسي ، ساقی ، نوري ، تراوت او بادامي .
- د لورو يا اوچتو سیمو و رایتی : امبري او بیدمشکې معرفی شوي .

غیر معمول و رایتی :

د سیمې د لوروالي په توپیر سره دا و رایتی په لاتدي ډول دي .

- د تیتويا هوارو سیمو و رایتی : تام کوت Tom cot او داسي نوري .
- د منځمهاله لورو سیمو و رایتی : زره پیاله Old Cup او سره غونبني Red flesh .
- د لورو يا اوچتو سیمو و رایتی : مور پارک Moor park او امبري .

په ۲۰۰۳ کال د مېوه لرونکو و نو قورئي په افغانستان کې د ډیرو محلی نوعو یوه مجموعه درلوده (دوهمه نقشه و ګوري) او ډیرو ولايتونو د زردالو ډيرې محلی و رایتی گانی په هغه وخت کې درلوده (دریمه نقشه و ګوري)

۴. د باغ پلانول :

د و رایتی تاکنه يا غوره کول :

بزگر بايد کومې و رایتی غوره کړي او ولې؟

بزگر بايد هغه و رایتی يا نوعه انتخاب کړي چې د سیمې د لوروالي ، د سرو د اړتیا او د يخني په مقابل کې په لورو او هوارو ساحو کې مطابقت ولري .

د زردالو ډيرې نوعي له يخني خخه ۱۵۰ ورڅو ته د مېوه د پخوالې لپاره اړتیا لري يعني دا وخت په پسلې کې له وروستي وژونکې يخني خخه ترد مني لوړۍ وژونکې يخني پورې دې .

د زردالو د نوعي د انتخاب لپاره د هر کال حاصل ورکونه هم یوه د غونښتنی وړ یا مطلوبه ځانګړي نښه ده خو بیا هم هر زردالو چې ډير حاصل کوي او مېوه ئې رنګړي نشي په راتلونکي کال کې به لې حاصل ورکوي څکه چې د رنګړي کولو په واسطه د راتلونکي کال لپاره د یادو شویو و نو مېوه کومه چې سې کال وړه او شنه وه کنترول پدای شي .

د بدنه جورښت قابليت Self – compatibility :

د زردالو ډيرې نوعي بې له " خخه مېوه ورکوي او بدنه جورښت هم لري خود مېوه حاصل يې د " Pollenizer " سره اصلاح کېدلې شي .

تولې معرفی شوې ورایتىي گانپى خپل ئاخانى جورپىست لرى او كە پە خنگ كې يې دوه يا چىرىپى ورایتىي و كەللىشى كومىپى چې احتمالاً compatible - Cross - وي نوتە نورۇنۇعۇ بە بنە حاصل ورکۈپى پە دى شرط چې د دوى د گەل نى يول وخت يو شان وي.

د مېوی خرنگوالی پا کېپيت:

مېوھ بايد غتىه او خوندە ورە وي او هغە و رايىتى چى پە راتلونكىپى كې يې مېوھ پە تازە دول ماركېتتە و راندى كېپى بايد پە كافى اندازە كلكوكالى، د ترلو او همدارنگە د لېرىدونپى پە زرە پورى توان ولرى. هغە مېوھ چى و چېرىي بايد د شکرو اندازە يې لورە وي او كومې مېوپى چى د شکرو اندازە ئى لورە وي د وچولوپر مهال يې خوساڭىدل را كموي. د مېوپى پوستكى او غوبىئىنە برخەممكىن زىرە، نارنجىي او ياسېپىنە وي (امېرىي نوعە چى پە لورۇ ساحو كى عامەدە)، او ياسېپىنە وي (امېرىي نوعە چى پە لورۇ

د نیله بوتی (Root Stock) تاکنه :

د نیله بوټي ځانګړني يا نښې نښاني

- د پیوند سره مطابقت .
د خاوری او چاپیریال د .
د درنو او لمدو خاوروز
په تکثیر کې اساتیبا او
د توبکېدنې قوت .
پوخوالی او دوامداره حا
په ژمي کې يې کلکوالی
وینسوونکې هڅه او مېلا
د ناروغیو ، حشراتو او

د نيله بوتي تاكنه يا غوره کول : (لومري جدول)

۱. دزردا لو له زري خخه شين شوي نيا لگي.

۲. شفتالو (*Prunus persica*)

الف : Lovell

ب : Nemaguard

ج : Nemared

۳. الوجه : Plum

الف : Prunus Cerasifera

ب : Tryrobalar نيا لگي za c Myrobalan

ج : دورگه Prunus munsoniana × Prunus Cerasifera

د : Marianna 22624

په عمومي توګه زردا لو د زردا لو له زري خخه په شين شوي نيا لگي وده کولي شي او هم د شفتالو او الوجچي په روټ ستياک باندي پيو ندي داي شي.

په افغانستان کې ډير باغونه ممکن په خپل سر شنه شوي نيا لگي ولري نيا لگي کال په کال د حاصل په ورکولو کې بدلون نسيي خو که چېري نوموري نيا لگي پيو ند شوي اوسي نوبیا يی د بدلون موقعي ډيره کمه وي.

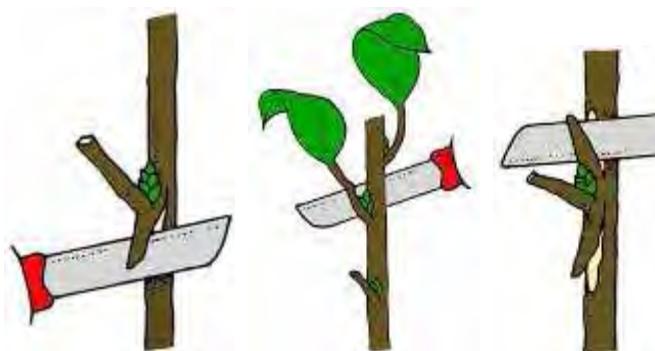
د زردا لو ډولونه ډير خله د الوجچي او شفتالو په نيله بوتي باندي پيو ند کېږي. پيو ند شوي هغه زخچي چې د پيو ند له پاره د زردا لو له نيا لگي خخه اخستل شوي وي د مېروي به او خواص لکه خوند، رنگ او د نبات د زرغون بدلو او لوی کېدلو خواص برابر وي چې د ونې په قد او په خاوره کې د هغې د ساتلو او مقاومت وظيفه په غاره لري.

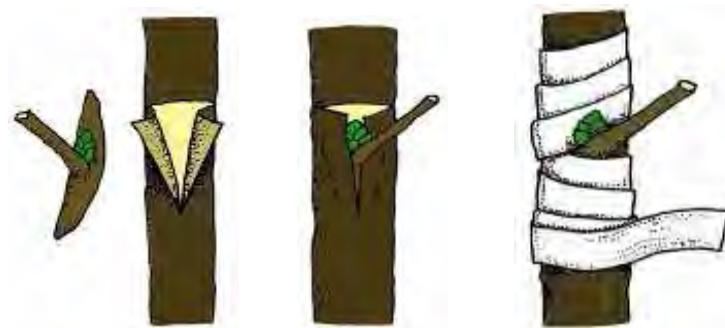
تكشیر : Propagation

کله چې زردا لو په خپلورې بنو نه وي زرغون شوي . نود پيو ند د پاره غوتي په هغه نيله بوتي چې د زري خخه پيدا شوي وي پيو ند يې او يا هم په قلمي باندي پيو ند يې . د پيو ند دوہ شکلونه چې د زردا لو د پيدا کولو لپاره معمول دي عبارت دي له .

(۱) غوتي، پيو ند (۲) د درېي يا متروکې پيو ند .

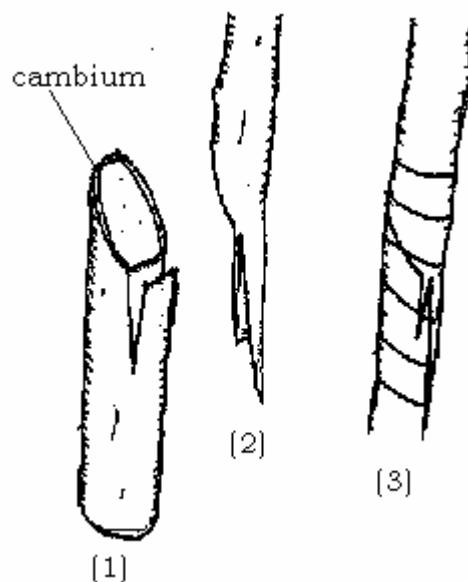
د غوتي، پيو ند

د غوتي پيوند د لارو چاور او د ورکړل شويو انځورونو شرحه :

۱. د غوتي او د وني د پوستکي یو ټوته له مورنۍ ونې پري کړئ.
۲. په همغه شان تپ په نيله بوتي کې جوړ کړئ او په پاڼي کې ژبه ورته جوړه کړئ چې غوتي په هغه درز کې ورشي.
۳. دواړه سره یو خای کړئ او ويې تړئ.
۴. کله چې د پيوند غوتي را ونوکېږي نو د Shoot په مطلوبه ونې انکشاف کوي.

په انځور کې د متروکې یا ژب پيوند د شرحې لاري چاري :

- ۱ - په نيله بوتي کې یو مايل تپ چه دژبي سره ورته وي مخ پورته جوړ کړئ.
 - ۲ - پيوند لرګي داسي غوڅ کړئ چه د ژبي درز یې مخ په لاندې وي.
 - ۳ - دواړه سره یو خای کړئ او تپ یې وټړئ چې پيوند بنه وپونسل شي.
- د خای تاکنه او سمبالونه :
- د ونې پيداوار د ونې په شکل ، قوت ، او د حاصل په قاليلت پوري اړه لري .

هغه فكتورونه يا عوامل چې په ننګرهار کې د وني شکل محدودوي په لاندي ډول دي:
اقليم : په تيره بيا د خورا ډير او بوبه کمنست که هغه د باران او يا د خرو بولو دا بوبه وسیله وي د وني
د شکل د محدود ډدو سبب گرئي. همدارنگه يخ و هنه هم د پورته عواملو په ډله کې د خيل یو عامل
دي.

خاوره : ژوره او نبي رازه خاوره وده لوپوي او کمزوري خاورې وده ورو کوي.

حاصلحیزی : د سري تطبيق د وني حاصل ورکول بنه کوي.

د زردا لو د ونو لپاره د ئاي تاکنه :

ژوره، بنه زيم ايستل شوي ريگي نرمه خاوره د بنه رطوبت سره چې د معدني مواد د ساتلو ظرفيت
ولري د زردا لو د ودي لپاره تر تپولو غوره خاوره ده. په مالګينو (saline) خاوره کې زردا لو بايد ونه
کرل شي. د لمربنا نېړدي تپوله ورڅ ضروري ده. هغه ونوته چې هره ورڅ د ۸-۲ ساعتو پوري د لمربنا
ورته ونه رسپري، نري او بدي خانګي منځ ته راوري چې د لبو ګلانو او مېوو سبب کېږي ددي لپاره
چې مېوه دارو ونوته بنه ئاي وتابکل شي یو ساده ازمونه تر سره کېږي.
يو تنګ سورى د یو متر په ژوروالي وکني او د او بوبه خخه يې ډک کړئ که چېرته او به په ۲۳ ساعتو کې
جزب شوي په دې خاوره کې به د مېوه دارو او مغز لرونکو ونو په کرلو کې هيش ستونزه نه وي. او که
چېري او به په ۴۸ ساعتونو کې جزب شي خاوره د منلو ورډه خوڅه ناخه ستونزې رامنځه ته کوي او
که چېري د ۴۸ ساعتو خخه وروسته لاهم او به په سورى کې موجودې وي د مېوه دارو ونون پرڅای هلته
باید سبزيجات او زينتي ګلان وکرل شي.

له يخ خخه ساتنه : Frost Protection

د مېوه د غورې دنې او د ټوانې په حالاتو کې د يخ د خطر د کمولو لپاره د باغ پلان جورونه.
هغه ونې چې په ازاده ساحو کې کرل شوي وي او یا یخو بادونو ته مخامنځ وي دير احتمال لري چې د
یخنۍ زيان وزغمې. په تېټيو ساحو کې سره او یخه هوا راتوليېږي چه د Depression سبب کېږي نو
ځکه په تېټيو ساحو کې کرنه یوڅه د ستونزو سره مخامنځ کېږي.
د ودانيو او د یوالونو سره نېړدي په تيره بيا چې سوپل لویديچ معرض ولري د ونو کرنه د هغوي له جذب
شوي حرارت خخه ګټه او چټوي.

• په تېټيو ساحو کې چې شا او خوا غونډۍ او یا شيلۍ ولري یخنۍ راتوليېږي چې د ونو کرل محدوده
وې.

- دا یقيني کړئ چې ځمکه کلکه، مرطوبه او د لمربنا ته مخامنځ ده.
- شمال ته مخامنځ اړخ کې ونې وکړئ چې ترڅو غورې دنې وروسته منځ ته راشي.

د یخنۍ له زيان خخه د صحتمندو او روغو ونود ساتلو غوره لاره د هغه تربیتی لارو چارو استعمال دی
کوم چې په ژمه کې خوب يا Dormary رامنځته کوي.

په دې طریقه کې په د دوبی یا منی کې د ناوخته سرې نه ورکول او د بناخه بری، نه تر سره کول شامل دي. غښتلي وني امکان لري د يخ وهنې خخه روغې شي. او کمزورې وني چې د ناروغیواو حشراتو په واسطه زیانمنې شوې وي او یا غذايی نیمگړ تیاواي ولري بېرته رو رغېږي.

وابنه، هرزه ګیاه او خزلې د ورځې په جريان کې خاورې ته د حرارت دنټولو مخه نیسي چې له امله یې د شپی لپاره د لمړ لړه انرژي ذخیره کېږي. نولزم دی چې د وني شاه او خوا د خزلو، هرزه ګیاوا او د ځمکې پټوونکو نباتاتو خخه پاکه شي. په باځ کې د پوبنونکي فصل له کرلو خخه بايد ډډه وشي او یا له هغو لارښوونو خخه چې د Cover Crop یا پوبنونکي فصل تر عنوان لاندې راغلي ګتیه واخیستل شي.

د خاورې تیارول ، اصلاح او سره ورکونه :

له کرلو خخه وړاندې خاوره په قلبه کولو او بیل اړولو سره په بشپړه توګه تیاريږي. او تر کرلو وړاندې تولې ګیاوي بايد لړې کړل شي. یو څای شوې چونه او عضوي مواد لکه پوره خوسا شوې سره یا Compost د 20 - 25 ساتي مترو په ژور والي په خاوره کې بايد استعمال شي. که چېرته د خاورې PH له 7 خخه بنکته وي چونه په 9 متر مربع ساحه کې 4.5 ګیلو ګرامه په اندازه تطبیق کېږي. او هم له قوريې خخه د نیالګیو له راویستلو خخه مخکې د باځ خاوره بايد تیاره کړل شي.

زردالو معولاد ډیرو غذائي موادو کمنبت نه بنئي. نایتروجن (N) په وده ، حاصلخیزئ ، او د حاصل په کېفيت تر نورو تولو نباتاتو ډیرو نفوذ لري. د نایتروجن کافي اندازه رسول دودي د بسه کولو او نويو کېنول شوو نیالګیو د انکشاف لپاره ضروري ۵۵.

له کرلو خخه وړاندې سره ورکونه : Pre – planting Fertilization

کمپوست (Compost)، حیوانی سره او شنه سره کېدای شي تر یو متر پوري ژوره و کارول شي. خود نیالګیو د کېنولو په وخت کې په مستقيم ډول بايد استعماله نشي، لکن تر نیالګی کېنولو وړاندې کېدای شي چې استعمال شي تر خو خوسا کېدل مخکې تر نیالګی کېنولو منځ ته راشي که نه نو د ریښو خوسا کېدل منځ ته راخې.

د نایتروجن غضوي منابع لکه یوریا بايد په ژمي یا پسلی کې تطبیق شي تر خو تجزیه کېدل او د غذائي موادو خوشی کېدل او پرینسپیل پر وخت تر سره شي. که چېرته نایتروجن تطبیق کېږي دا بايد د 20 - 55 کېلو ګرامه پوري په یوه هكتار کې استعمال او تطبیق شي.

د ګیاوله منځه ورل:

ډيرې ګیاوي د زردالو د نويو نیالګیو سره په کلکه سیالي (رقابت) کوي، خو بايد چې مخکې د نیالګی له کېنولو خخه د منځه لارې شي.

د نیالګیو کېنولو ډیزاین: Planting Design

د زردا لو نیالگی د ونو او قطارونو په منځ کې د 4 - 7 مترو په فاصله کې کېنول کېږي. که چېرته Cross – pollination ته اړتیا وي نو د ګرده ورکوونکو Pollinzer، تعداد باید د زردا لو د ورایتیو د تعداد سره برابر وي. که چېرته د Pollinzer یا ګرده ورکوونکو مېوہ د کمزوري کېفیت درلودنکې وي نو یو Pollinzer د 9 اصلی مېوہ ورکوونکو ونو په مقابل کې وکړئ چه فاصله ئې په عادلنې ډول ترتیب شوي وي. د Pollinzer ډیر موثر ډیزاین 3×3 متر مربع کې د (9)، ونو لپاره دی چې د مرکزونه Pollinzer وي.

د نېړدې فاصلو پایلې ممکن د کوچني شکل ونو رامنځته کېدل وي او کچېري ونې ډیر غتیږي نو یو پر بل سیوری کوي چه د حاصل د کمولی سبب ګرخي. د زردا لو ونې چې بنه او به او سره ورکړل شوي وي کولائي شي تر 9 مترو پورې لورې شي. خوکه د ونې ودي ته اجازه ورکړل شي نو د مېوې په تولید کې به لې والی راشي.

د زردا لو د ونې بناخونه تر 5 مترو پراخوالی پورې غتیدای شي. د زردا لو ونې په کافي فاصله کې کېنوي ترڅو د ډیرې سیالی مخه ونپول شي. د ونو قطارونه باید له شمال خخه سوبل لوري ته وي چې دا طریقه د مېوې مخامن کېدل د رنا پر لور سموي.

ونو ته بنه يا شکل ورکول:

کله چې ونې د مېوې په ورکولو پیل کوي باید شکل ئې تر پنځو مترو پورې په بناخه بری، وساتل شي. ترڅو ونې یوازي د ونو او قطارونو په منځ کې موجوده خالیگاه ډکه کړي.

د زردا لو روزل په ګلدان (Vase – shapedc)، کې باید د ډوپرانستي مرکز Open Center، په بنه وي ترڅو کافي رنا د چترۍ Canopy ټولو برخو ته ورسیېږي. ددې دپاره چې د ګل غوتۍ جوړې شي او د بنه کېفیت مېوہ تولید شي، باید ونې په عام ډول پوره شکل ولري او په همدي ترتیب مزاحمت کوونکې او نوې وده هرکال له منځه یوړل شي. ونې د ودې او دوباره تولید لپاره تاکلي یا محدودې سرچښې لري که چېرته د بوټي سرچښې د بدنه ودې Vegetative Growth لپاره استعمال شي نو د مېوې د تولید لپاره به هیڅ موجود نه وي. ټکه غټې ونې ډیره مېوہ نه تولیدوي.

5. د باغ جورول

نیالونه او د هغې کړل:

کله چې د مېوې ونې له قوريي خخه را رسیېږي سم د لاسه د یې بندېلونه خلاص کړئ ترڅو زيان و پلتيل شي او د ونو عمومې حالت و خیړل شي. دا باوري کړئ چې د ونو رینې چې نه دې. د زیاتره ونو رینې چې کله له قوريي خخه راخي لوثې او بې خاوره وي کله چې تاسو یې کړلولته چمتو نه ياست نو ونې "Heel in" کړئ.

Heel in په دې مانا چې تاسو یوه ژوره کنده وباسې او د ونو رینې په هغې کې په لنده خاوره کې ترکړلو پورې پتې کړئ.

کله چې د ټمکې نه د یخ خطرلري شي باید نیالگی وکړل شي چه ترڅو دوه یا درې لومړنیو کلونو په ترڅ کې قوي او غښتلې ونې چې بنه شکل ولري وروزل شي. د زردا لو ونو ته لې او یا هیڅ ترینګ نه

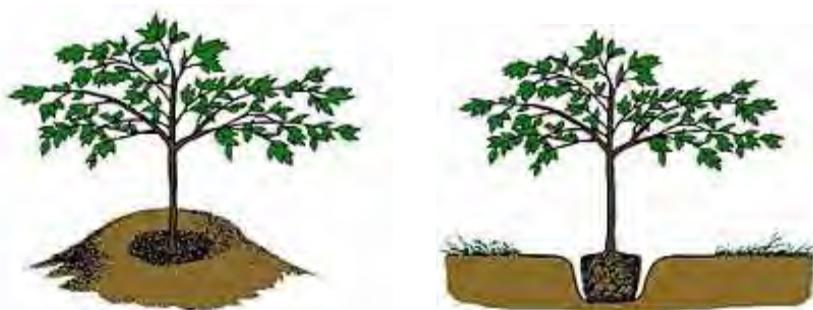
ورکول کېبىي بى لە دى چى د نىالگىيود كىلو پر مهال د نىالگىي سرپرى شى او تىتىو سرونوتە ودە ورکول شى بايد ونې تە اجازە ورکول شى تر خود ۲ - ۳ مترو پورى خانگىي وغۇھوي. تر خوپە تىتىو خانگو كې د ھمكى سره د تىمسا لە املە د مىيوپە لە خرابىدۇ خخە مەخنيوي وشى.

د كىلو طريقه او وخت:

دىنالگىيوكىنلۇ تە د كندۇ چمتۇ كول:

د رىبنىو د سىيىستىم د ئاي پر ئاي كولو لپارە پە لازىمە اندازە كىندى كېنلىلارىن بىرىنىي ونې بايد د لوپۇ او وپۇ رىبنىو سره وكرل شى. تولىپ زيانمنى رىبنىي بايد د زيان لىدلەپە بىرخى خخە شاتە پرى كول شى. كە چېرتە پە لوپۇنى كې د لوپۇ شويو ونۇ د چوبىشكى رىبنىه د لوپۇنى پە پاي بىرخە كې تاوه شوپۇ وي دا رىبنە لە هەغە ئاي خخە چى تاوه شوپۇ وي بايد پرى كول شى.

د لوپۇنى رىبنىي چى سره نېدې وي جلا او چمتۇ كىرئ. كە چېرتە د ونې رىبنىي لوخى وي هەغە رىبنىي چى ماتې شوپۇ او يَا تاواپى شوپۇ وي بايد پرى كول شى. د كىندى خاوارە د كىندى د دوبارە د كون لپارە وساتىئ كە چېرتە د ونې كىنە يَا سورى لە اندازى خخە دير ژور وي دىنالگىي د كېنلۇ خخە وروستە سورى د خاوارەپە نە پورە د كىرئ تر خود نىالگىي لە اندازى خخە لېلور ونپۇل شى. خاوارە چى نىالگىي پە كې كېنلۇ كېبىي بايد كلكە شى. دا باوارىي كىرئ چى د رىبنىو پنەوسكىي او يَا د لوپۇنى خاوارە پە كلكە ھمكە راشى تر خود خاوارە د ناستى مەخنيوى وشى. پە سورى كې لە خاوارىي پېرتكە بل ھىيچ شى مە اضافە كۆئ لكە سره يَا كمپوست. پە ھىرىپە توجو سره ونە د لوپۇنى يَا (Container) خخە و باسىء او د رىبنىو پنەوسكىي تكې كې ئ او ونە پە ھماگە ۋۇرتىا چى پە لوپۇنى كې يىي درلۇدە او پخوا يىي ودە كولە پە سورى كې ئاي پر ئاي كې ئ. كە چېرتە سورى دير ژور كېنلىل شوپۇ وي او سىستە خاوارە پە كىنە كې اچول شوپۇ وي ونې ممكىن د او بە كولو خخە وروستە كېنىي او يَا كېبىي شى او ھەدارنگە ددىي امكان ھم شتە هەغە ونې چى ھىرىپە ژور كېنلۇ شوپۇ ممكىن مېرى شى. د لوپۇنى د ونۇ د خاوارىي د پنەوسكىي پورتكە بىرخە بايد د سورى يَا كىندى لورىپە بىرخى د لومۇپە بىرخى سره بىرإېرە وي. د لوخورىبنىو ونۇ لپارە بايد خاوارە داسى ئاي پر ئاي شى چى رىبنىو تە پە طبىي حالت بى لە تاوىيدلۇ د ودى اجازە ورکول شى. تاواپى شوپۇ رىبنىي بايد پرى كول شى او كە د خاوارىي پنەوسكىي كلكىپە وي نرمىپە يىپە كې ئ. غېنەدە يَا مەراوپە رىبنىي بايد پە كىنە كې مەخنىكتە ئاي پر ئاي شى. د پىيوند غۇتە بايد د 5 - 10 ساتىي مترو پورى د خاوارىي د سطحىي نە لورە وي او رىبنىي پە پورە دول پە خاوارە كې پتىي شى.

د کندی يا سوری د کول:

د را ایستل شوی خاوری خخه هبری، وابنه او کثافات لری او لوتي ماتی کری، وروسته بیا سوری يا کنده له سوری خخه د ایستل شوی خاوری په وسیله د که کری. هیڅکله سوری له اصلاح شوی خاوری خخه چې کمزوری جورښت ولري مه ډکوی، داسې یوه طریقه او لاره به د زیم ایستنې ستونزی رامنځ ته کړي چې د زیات رطوبت پر مهال د ونې د رینبو د خې کېدلو سبب ګرځي.

په لاس باندې د لاندینو رینبو شا او خوا خاوره کلکه کری. او دې کلکولوته تر خو ساتي مترو پوري دوام ورکړي. خاوره باید ټینګه شي نه دا چې په ډیر کلک ډول کلکه او ټینګه شي. ټولې هرزه ګیاوې د سوری يا کندی شا او خوا خخه وباسی، د دوباره ډکون تر تکمېلیدلو وړاندې او به اضافه کړي تر خو خاوره کینې او د هوا سوری د رینبو له شا او خوا له خخه د منځه لارې شي.

د اوبو کولو خخه وروسته ډکون تکمېل کری. او که چېرته ضرورت وي د ونې شا او خوا محیط د خاورې د موري په واسطه بنده کړئ چې د ډنډوکي شکل جورکړي تر خو د وروسته او بو لګولو په ترڅ کې او به وساتي. د خاڅکو په شکل او به کولو کې ممکن دا طریقه ضرور نه وي. د ډیر باران او يا د سیلابې يا یو مخیز او به کولو په ترڅ کې چې بیلا بیلو وقفوکې موثر وي ډنډوکو ته ارتیا نشته.

او به

کله چې نیالګي کېنول شي باید او به شي. د وروستي څل لپاره د خاورې اصلې حالت وګورې. که چېرته نیالګي کېنی باید خپل درست حالت ته وڅوڅول شي کوم چې د خاورې سطحه د تنې په مقابل کې په عین حال په هغه سطحه کې چې نیالګي په لوښي کې وه درست شي. د یوې عمومي قاعدي په شکل له دې وروسته چې خاوره نشت وکړي لوړ ترینه غټه رینې بايد قطعه یا یوازې د خاورې ترمنځ یا سطحې لاندې شي. د نوې کېنول شوی ونې د اوبو کولو لپاره ډنډوکي جورکړي او دا یقیني کړي چې او به د نیالګي د تنې خخه لري شي. ډنډوکي باید د نیالګي د کېنولو له کندې خخه لږ پراخه وي. ددې دپاره چې ټولو رینبو ته او به ورسیېږي، د رینبو ډلې یا حجم په نسبې ډول خصوصا په لوړمنې ودیز فصل کې محدوده ساحه اشغالوی نو په وار وار او به کولوته ممکن ارتیا وي تر هغه چې رینې څای پرڅای کېږي، ډنډوکې یو وار یا دوه واره له ګرموا او بوه ک کړي. او کله چې یخني او یا باران وي دا کار یا دا عملیه باید ډیره تکرار نشي. د لوڅو رینبو نیالګیو رینې بايد لمدې شي ځکه چې دا د خپلې شا او خوا خاورې نه کوم چې په کې وده کوي او به نشي ترلاسه کولای.

په ژمي کې ډنډوکي باید هوار شي. ترڅو نیالګي ته د باران او به ډنډ نشي. د ونې د تنې په یو مترشا او خوا ځمکه کې باید د وښو، هرزه ګیاوو او یا نور بیاتاتو چې د ونې سره سیالی کوي باید پاکه شي. د 7.5 خخه تر 15 ساتي مترو پوري ضخیمې خزلې لکه د لرګي ټوټي او یا د وښو ټوټي د هرزه ګیاوو په کنترول او د رطوبت په ساتنه کې مرسته کوي. دا خزلې باید د تنې خخه تر خو ساتي مترو لري وساتل شي تر خود تاج خرابیدلو (Crown Rot) مخه وښول شي او هم د حشراتو د پنډیدلو ځایونه له منځه لارې شي.

که اړتیا وي ستنه ورکړئ:

تر هغې چې ونه کړه شوې نه وي ستني ته اړتیا نه لري. که چېرته ستنتو ته اړتیا وي د ونې په مقابل طرف کې د همېشني باد په مقابل کې بايد عمودي خای پر خای شي نه د ومره لري چې د ونې تړل ورو نه رسیبوي. ستنه په خاوره کې دومره ننباسئ چې د ستني سريو خو اينچه د تیټ ترینې اصلی خانګې خخه بنکته وي. غوټې تقریباً 15 ساتې متره له کوږ شوې خای نه بايد لورې وي چې 2/3 يا ½ د ونې پورته برخه وي. ددي لپاره چې د غوټو په تړلو کې د ونې د پوستکي له خرابېدو خخه مخنيوي وشي د رېبر د تويو خخه ګته واخلي. غوټې بايد سستې وي خکه چې ونې وکولاني شي و�و خېږي او د ونې تنه غته او وده وکړي.

د کېنولو پر مهال د لمړ له سوزولو ساتنه:

د نوي کېنول شوې ونې پوټکي په ډيرې اسانۍ د شدید لمړ خخه ضرر موندلى شي. کله چې زخمی شي نو په ډيره اساتنيا د سورې کوونکو حشراتو تر حملې لاندې راخې. د نیالګي د کېنولو خخه ورورسته د لمرد سوچولو د مخنيوي په خاطرد ونې پوټکي په عاجل ډول په سپین رنګ چې په اوږو رقیق شوې وي بايد رنګ شي. د خاورې د سطحې خخه په توله تنه د بیدو غوټيو (Dormant bud) په شمول په کار راوړي.

د نوو کېنول شوو ونو خانګې پرې کول:

ولي د مېوه داري ونې بناخه بري کېږي؟

- تربیه کول يا "Training" یو قوي ساختمان ته وده او انکشاف ورکوي چې د ماتیدلو او دروند حاصل تکې کوي.

- تربیه کول ټوانه ونه په لړ عمرکې په حاصل راولي. یو مهم هدف او موخه د ونې په تربیه کې داده چې ونه ټولې سرچښې د مېوې د تولید لپاره استعمال کړي نه یوازي د بدنه ودی لپاره. د ونې تربیه کول د اساسی بناخه بري، لپاره د غتې مېوې د لاس ته راولو، د مېوې د رنګړي کولو او د امراض او حشراتو د کنټرول لپاره بنې ساتي. ټوانې ونې د اصلی خانګو د جوړولو لپاره چې پراخه زاوېي ولري بناخه بري کېږي. خانګې چې بنې فاصلې ولري د ډير حاصل د تکې کولو توامندي بي له ماتیدلو لري.

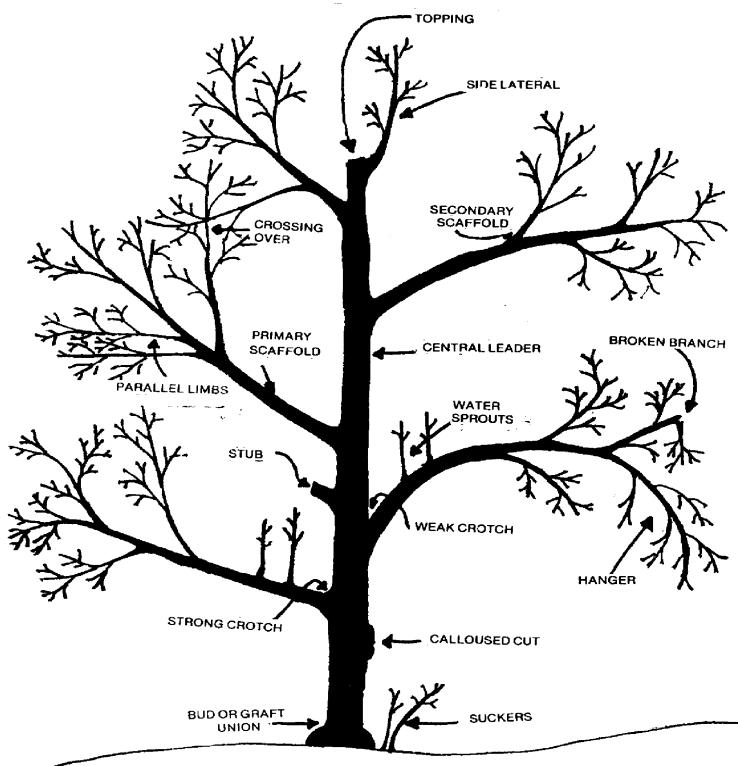
دزرو ونو بناخه بري ددي لپاره ترسره کېږي چې:

۱. د کمزوري کېفيت مېوو ورکونکو خانګو لري کول يا له منځه وړل.
۲. د خانګو ترمنځ د مناسبې فاصلې ساتل ترڅو د رنګو او دواپاشې، د موادو نفوذ ته اجازه وړکول شي.
۳. د مطلوب شکل، لوروالۍ او پلنواالي ساتل.

د زردا لو د ونو د بناخه بري عمومي دودونه:

- نیالګي د کېنولو پر مهال باید بناخه بري شي ترڅو د تنې او د ریښو ترمنځ موازنې وساتل شي.
- ټوانې ونې په سپک ډول بناخه بري کړئ.

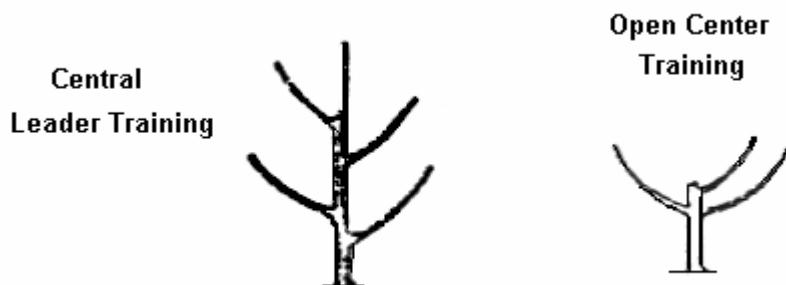
- بالغې ونې بايد درندې بناخه بري شي. په تيره بیا چې لې وده یې کړي وي، د ونې چترۍ Canopy، بايد خلاصه وسائل شي ترڅود کلنۍ مېوې ورکونې خانګې جورې شي. د زردا لو مېوه په لنډو خنډنو (Spurs) کې پیدا کېږي چې د لې وخت لپاره ژوند کوي.
- کله چې د ژمي لو مرې يخ ونهني او د منې تول خطرونه تير شو بايد بناخه بري تر سره شي. ترڅود پوره غورې دنې څخه د مخه دا د زخمۍ کېدلوا او ناروغې خطرونه کم شي خوبیا هم د زردا لو ونه ژر غورېږي. او په پایله کې تول او یا ډیر ګلان او ځوانې مېوې په وار وار يخ وژني.
- کله چې لې او یا هېڅ حاصل نه وي درندې بناخه بري وکړئ.
- د ونې لوړه برخه د ونې د ټیټې برخې په نسبت درندې بناخه بري کړئ ځکه چې په سرکې ډیره نباتي وده منځ ته رائې.
- ډېرې خانګې د بنه بناخه بري شو یو خانګو تر پایه په بالغه ونه کې که (Thin out) کړئ دا به په پاتې خانګو کې د مېوې جوسه غته او کېفت بنه کړي.

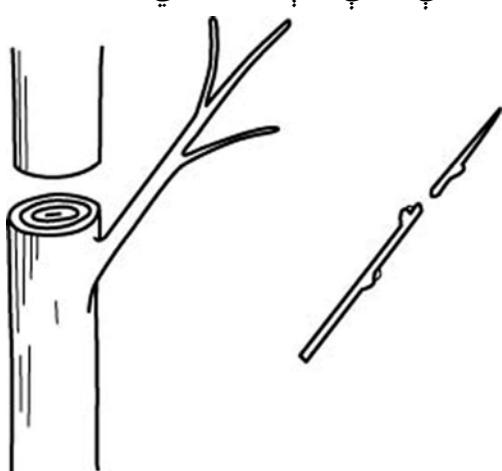
د مېوه داري ونې عمومي جورېښت

- د خوب په فصل کې ډیره وختي بناخه بري کېداي شي چې د لاندې ستونزو لامل شي:
- ❖ "Cytospora Canker" د مرض عامل چې د بناخه بري د ټیپونو له لاري ونې ته نتوزي. د غو تو سره نېږدي بناخه بري کله چې ونه فعاله وده شروع کوي د ټیپونو ژر جورې دنې منځ ته راوري.
 - ❖ د تتنې زیان ډیروول.
 - ❖ د پوټکې Sunscald ډیروول.

د روزنې يا تريننگ سیستمونه (Training System) د پانې غورخونکو (Deciduous) مېوه دارو ونو لپاره د (Central leader) او (Open Center) يا منځ خلاصي روزنې سیستمونه خورا ھير نمونوي او عام دي. د تريننگ د سیستم استعمال د مېوې په حاصل پوري اره لري. زردا لو د منځ خلاصي تريننگ په سیستم بنه وده او تولید کوي.

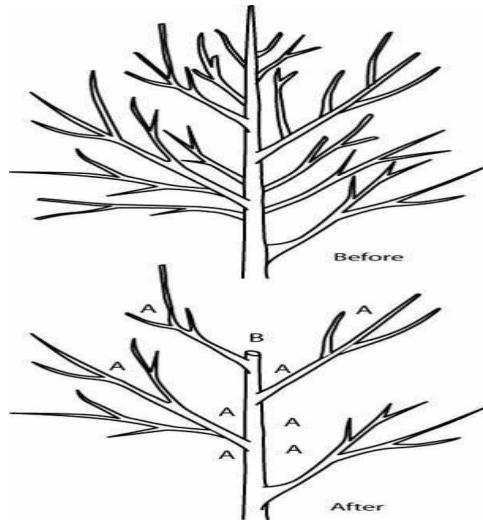

د بناخه بری ډولونه: د سرپري کول (Thinning out) او رنگري کول (Heading Back) يا (Heading Cuts) د بناخه بري ډولونه دی.
۱) د سرپري کول (Heading Cuts): د سرپري کول هغه پري کول دي چې په هغې کې د نیالګي ستي (stub)، اړخیزې غوتې (bud) او یا وړې اړخې څانګې له ونې پري شي (دریم شکل) د قوي بناخه بری سره په تراو سرپري کول د پري شوي خای خخه لاندي د نیغې یو خایي او د زخې د ګنې ودې سبب ګرئي.

رنگري کولو یا پري کول: رنگري کول د هغه یو اړخیز شاخ چې په لاندې بناخونو کې تر بل بناخ لنه وي او یا ور سره نښتی وي او یا هغه بناخ چې د ورستني بناخ دنده سرته رسوي لري کول او پري کول دي (څلورم شکل). د یو ھير بناخ لرونکي نبات رنگري کول به وکولۍ شي چې نبات د خپلې طبیعي ودې خاصیت وساتي او معمولا په یو واري قوي وده د پري کړل شوي خای نه تولیدوي.

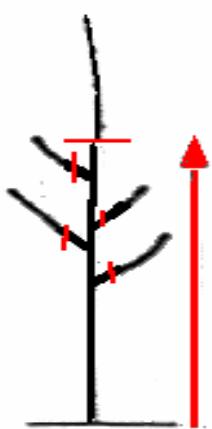
د وني خانگي او پاني د وني داخل خواته وده کوي خکه چې د وني چتری، ته ډيره رنا نتوئي، په ارتشائي ډول کله چې وني تازه کرل کېږي د هغې بناخه بري بايد اکثر د رنګړي کولو پري کول وي.

د تازه کېنول شوي وني بناخه بري او روزنه

نوی کېنول شوي نیالگي د ځنگانه په لوروالی بايد پري کړل شي يعني ۵۰ یا ۶۰ ساتي متره تر خوونه دي ته مجبوره شي چې لاندینو ځانګو ته وده ورکړي (پنځم شکل). که وغواړئ چې لورپي وني وروزل شي بايد نیالگي تر ۹۰ ساتي مترو پوري لورپري کړل شي ، پري کول بايد غوتې ته نېړدي ترسره شي. د کوچنيو نیالگيو چې د تني قطرئي ۹,۵ ملي مترو پوري وي معمولاً اړخیزی خانگي چه په تنه باندي د ساتي توان نلري نو بايد تولي تري لري شي. لوهه غتني وني چې د تني قطرئي ۱۲,۵ او یا تر دي ډير وي معمولاً غت اړخیز بناخونه د تني په امتداد لري بعضي دغه خانگي په کامل ډول لري کېدای شي لakin یو خه چې په عمودي ډول او په شا او خوابنه فاصله

ولري ساتل کېدای شي او سرونه ئي بايد پري شي چې ۷,۵ ساتي متره کنده ئي د دوه يا دري غوتوي سره پاتي شي. دا کندي به ځانګو ته وده ورکوي چې اصلي Scaffold خانگي کېدلای شي . که چېرته اصلي Shoot یا خانگه چې (Leader)، يا مشري خانگي هم ورته ويل کېږي. او اړخیز شاخونو پري نه شي ډير لړ بناخونه به منځ ته راشي.

په لوړري کال له کېنولو خخه ورورسته د زردا لو د ونو او به کول:

د لوڅو رینبو نوي کېنول شوي نیالگي د کېنولو خخه ورورسته که خاوره درنه وي او نیالگي د خوب په لانده موسم کې کېنول شوي وي د کرلو خخه ورورسته بايد یو مخیز او به نه شي . معمولاً په خاوره کې دریښو د را پیدا کېدو لپاره بايد کافې رطوبت موجود وي. یو مخیز او به کول (Flooding) په درنو

خاوروکي د هوا خالیگاوې د منځه وړي چې د (anaerobic) حالت منځ ته راوري چې کولاي شي ونې د منځه یوسې.

که چبرته خاوره ریگي (نرمه خاوره او یا Clay) خاوره چه وي او نیالگي په کې کرل کېږي د ډندونکي او به کول په واسطه باید د خامې مېوې د ودي لپاره په وخت او به شي. د کافي رطوبت د ډاهمن کولو لپاره خاوره باید په مکمل ډول لمده وي مخکي له دې چې ونه مړاوي شي د ډیرو او بود مخ نیوي لپاره باید اضافي او به لري يا Drain شي.

متناوب لمدول او وچول د رینبو د ودي د اړتیا وړ اکسیجن ته اجازه ورکوي چې خاورې ته د ننه شي. د ټوا نو ونو او به کول د سره ورکولو په نسبت ډير مهم دي. څوانې ونې د رینبو یو محدود سیستم لري او او به کول باید په وار وار تطبیق شي. د یوی عمومې قاعدي په خیر که چبرته دوه او نې پرته له ۲,۵ سانتي متره بارانه په نویو کېنول شویو نیالگيو تيري شي باید چې نیالگي او به شي. او به کول د ګلونو ګلونو لپاره ضرور دي او او به کول په لوړني کال کې د ودي لپاره ډير حیاتي او ضروري دي. څوانې ونې په مني کې ډير لږ او یا کله کله او بوله اړتیا نه لري. په استثنائي ډول چې ډيره شدیده وچکالي وي دا ډيره بنه ده چې د رطوبت د کمېدو لپاره ونې په مني کې وختي استراحت خواته تشویق شي. د یخني او یا باراني موسم د پیل خخه مخکي د ډندونکي شا او خوا خاوره لري کړل شي. د ټوا نو ونو د پاره دا ډيره بنه ده چې په او نې کې دوه واره او به شي او د مارچ خخه ترجون مېاشتو پوري مطلوبه اندازه رطوبت د خاورې په لوره طبقة کې چبرته چې رینې وي وسائل شي. خصوصاً د پانو د غتولو، غوریدنې او د مېوې د غتیدنې په لړ کې د خاورې ډول چې څنګه بنه خاوره کولاشي او به وساتي تاثير کوي.

د ډیرو او بول علایم : Symptoms of too much water

د پانو ژړې دل چې بیا غور ځیږي.
او د رینبو خوسا کېدل.

د لږو او بول علایم : Symptoms of too little water

د پانو ژړې دل او لوې دل.
او وړې مېوې تؤې دل.

له کرلو خخه وروسته په لمړي کال د زرداو ونو ته سره ورکول :

د زرداو ونو ته د کرلو خخه وروسته په لوړۍ کال کې د سري ورکولو سپارښته او توصیه نه ده
شوي.

۲. د باغ اداره : Orchard Management

د رسیدلی باغ ساتنه.

د زرداو و نو د ساتنی جنتري.

- د استراحت تیل (Dormant oil) او Scale insects (Aphid eggs) د Peach mite eggs (آفتابگردان) د کنترول لپاره په ونو و پاشئ.
- د زرداو په ونه باید هیچ وخت سلفر ونه شیندل شي چه ده گوی د مرگ سبب کېږي ځکه زهريت یو لوی خطر دی د زرداو و نو لپاره.

د پسلی د غوریدنی موسم : Spring bloom Season

- د نصواری رنګه خوساکپدو (Brown Rot) او د سوری کوونکی فنگس (Shot hole fungus) د کنترول لپاره کله چې غوریدنې په خلاصیدو پیل کوي باید دوا پاشی وشي کله چې موسم بارانی وي نو دوا پاشی د ۱۰ - ۱۴ ورخو په وقفوکې ممکن تر سره شي.
- قطره ئی (Drip Sprinkler) او به کول او پاشلي (Sprinkler) او به کولو په واسطه هره ورخ له دوو خخه تر دری او نبو پوري باید او به کول صورت ونبسي، خو یو مخیز (Flood) او به کولو ته د قطره یې او پاشلو او به کولو د طریقی په نسبت لې ارتیا ده. د او به کولو وارد خاورې په واسطه په لاتدی ډول تفاوت کوي. د ۱۰ - ۱۵ ساتي متره لاتدی ئمکه وکپنی او یو موتی خاوره کښیکارې، که چېرته خاوره د نبنتی پندوسکې په شکل کې پاتي شي د او به کولو ورنه ده او که چېرته دا موتی خاوره سره بیله شي نو دا د نو لپاره دیره وچه خاوره ده نو او به کول باید طبیق شي.
- په لوړې او به خورکې باید هرې ونې ته د نیم کېلو گرام خخه تر یو کېلو گرام پوري یوریا ور کړل شي.
- کله چې د مېوې قطره د ۲ - ۴ ساتي متره پوري ورسید نو باید د ۱۰ - ۱۵ ساتي مترو په فاصله کې مېوې لري یا رنګکړي کړل شي.
- د نوتنې به د ۵۰ / ۵۰ لیتره او بواو (White interior latex) په واسطه رنگ کړئ د دې دپاره چې د لمړ سوځونې او د سوری کوونکو د هجوم مخه ونېول شي.

د دوبی د ودې موسم : Summer Growing Season

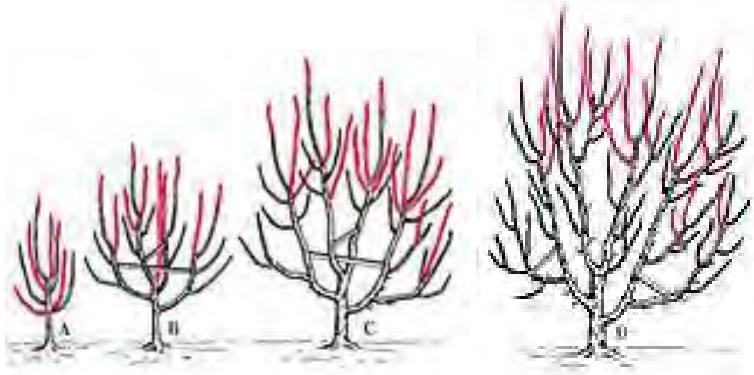
- د پسلی د او به ور کول مهال ویش ته دوام ورکړئ.

• هره مېاشت څوانو ونوه د پسلی په پرتله $\frac{1}{4}$ برخې زیاته سره ورکړئ تر خو قوي وده تشویق شي.

د مني د مېوې ټولولو موسم موسم : Fall harvest Season

- د ژمي د باران د پیل خخه مخکې باید بناخه بری تر سره شي تر خود بناخه بری د زخمونو له لاري (Eutypa) فنگس حملې ته زمېنې برابره نشي.
- د تير کال د ودې 20% لري کول تر خو ونې ته د رنها اجازه ورکړل شي.
- د ونې خخه ناروغه، ماتې شوې او زړې خانګې باید لري کړل شي.

- وني د پانو د غوري دلو په لرکي يا وروسته د پانو د غوري دو خخه او د ژمي د بارانونو د پيل خخه مخکي بايد دوا پاشي کول شي ترخود (Shot hole) فنگس مخنيوي وشي.
- د زردا لو په ونود Sulfur په ئاي بايد Fixed Copper استعمال شي د زردا لو د ونوبنا خه بري له لومري کال خخه تر خلورم کاله پوري:

د منع خلاصي تريننگ سيستم لپاره خلورو فصلونو ته ارتيا ده په پورته شكل کي سور رنگ په واسطه نبشه شوي پري کول شوي خانگي بسيي.

A. په لومري ژمي کي دري يا خلور خانگي و تاكى چي د وني هوازي خانگي جورې کري او نوري تولي خانگي بايد پريکول شي او هوازي خانگي بايد ۲۰ ساتي متره د وني د يوقوي شكل لپاره يو د بل خخه په تنه باندي لري واقع وي.

B. په دوهم ژمي کي يو يا دوه نوري انتخاب كړئ.

C. په دريم ژمي کي د هوازي انتخاب بايد تكميل شي.

D. په خلورم ژمي کي يو بشه منع خلاصي ونه رامنخته شي چي بنايي د وني د تني په شا او خوا د هوازي خلور خانگو شتون چي په مساوي ډول تقسيم شوي دي کافي وي، ځكه چي پنځمه خانگه غته دله جورو ي چي توصيه ئي نه کېږي.

رنګري کول او پري کول : Thinning out and heading back

رنګري کول د او بدلو او ارجاعي خانگو د منع ته راتلو سبب ګرئي چي کله مېوه ونبسي لاندې خواته قاتيرې ي یا کېږي. خو "head back" خانگي سختوي چي بې له ماتيدو ډيره مېوه ورکوي.

تول زېښوونکي (Suckers) بايد لري شي

کومې خانگي چي د نيله بوتي يا د پيوند له اتصال خخه بستکته راپورته کېږي (د تني زېښوونکي)، او يا له ځمکي خخه راپورته کېږي (د زېښوونکي)، بايد پريکول شي. هغه خانگي چي د وني د يوې خوا نه بلې خواته تللې وي د استراحت په فصل کي بايد هم لري شي.

هرزه ګياوې يا Weeds

د لاس يا رمبې په واسطه د هرزه ګياوې لري کول په مکرر ډول ضروري ګنل کېږي. رمبې بايد هير ژور استعمال نشي تر خو چي زېښوونکي ضرر ونه رسېږي.

خوان او وده کونکی با غته سره ورکول

په منظم ډول با غته د سري ورکول وني قوي ساتي او د باكتريائي ناروغيو لکه د Canker ، د Oak فنگس او د ګردجن فنجي په مخنيوي کې مرسته کوي .
منralي تغذيه په لاندي ډول صنف بندی شوي ده

الف: Macronutrients ب: Micronutrients

د اصطلاح اشاره هفو عناصر و ته کېږي چې نباتات ورته ډيره اړتیا لري لکه Macronutrients نايتروجن (N)، پتاشيم (K)، فاسفورس (P)، کلسیم (Ca)، مگنیشیم (Mg) او سلفر (S) . او د اصطلاح هغه عناصر (Trace elements) ته اطلاق کېږي چې نبات هغې غذائي Micronutrients موادو کمه اړتیا لري، لکه او سپنه Fe، زینک Zn، Mo، Cu، Mn، B، Ni، Cl او کلورین . د چې په پابوکي پيدا کېږي پېژندل کېداي شي لاکن بعضي وخت په مېوې، خانګو، ياد وني عمومي وده کې هم ليدل کېداي شي . په زرداو کې د کمبنت عمومي علايم د نايتروجن او زینک Zn دي .

د کېمباوي سرو ډولونه :

په عمومي ډول دوه ډوله تجاري سرو ته اړتیا ده یوه متوازن سره (8 - 8 - 13 - 13) ده او بله د نايتروجن سره ده لکه امونیم نايتريت (0 - 0 - 46)، يا امونیم سلفيت (0 - 21) او یوريا (0 - 0 - 46)، چې یادي شوي سري د نايتروجن غوره منبعي دي . متوازنه يا پوره سره په عمومي توګه د نايتروجن ، فاسفورس او پوتاشيم لرونکي وي . دا هغه عناصر دي چې د زرداو وني ورته ډيره Vegetative growth مقدار اړتیا لري . د نايتروجن سري د کال په ورستيوکې بدني وده تحريکوي . د سره (کود) ئي استازيتوب کوي . DAP ډاي امونیم فاسفيت (0 - 46 - 18) دي . که چېرته د خاوری pH د 6.5 خخه پورته وي امونیم سلفيت دغه اندازه (0 - 0 - 21) د نايتروجن د سرچښي په ډول استعمال کړئ ټکه چې د خاوری په تيزابي کولوکې مرسته کوي . که چېرته د خاوری pH 6.5 يا د هغې خخه بنکته وي د نايتروجن د بلې سرچښي يا منبعي استعمال ضروري دي . که چېرته د خاوری pH د 7.5 خخه پورته وي فاسفورسي کېمباوي سري بايد تطبيق نشي . سلفر باید هيڅکله مستقيماً د زرداو ونو ته تطبيق نشي .

کېمباوي سري د خانګو د غزيدلود ساحي پوري باید تیت او وپاشرل شي . کېمباوي سري باید د سوځیدو د خطر د مخنيوي لپاره د وني د تني خخه تر شل ساتي مترو لري استعمال شي . تاسو کولاهي شئ کېمباوي سره د مني له ورستيو خخه تر نېړدي پسرلي پوري هر وخت استعمال کړئ . او په کامله اندازه ئي او به کړئ تر خو نايتروجن لاندي د رينبو ساحي ته انتقال شي . د غذايي موادو او او بو په رانیولوکې د اصلی نبات او هرزه بوټو د سیالي په خاطر د اصلی نبات شا و خوا د هرزه ګیاه وژونکو په وسیله پاکه وساتي تر خو په اصلی نبات کې د غذايي موادو د کمبنت نښي و نه ليدل شي .

په ډيرې زياتي اندازې سره کېمباوي سره مه استعمالوئ . ډير اندازه نايتروجن د خانګو د ډيرې زياتي ودي، د مېوې د تنظيم د مخنيوي ، د مېوې ناچېزه رنګ ، مره کبدو او د مېوې په پخيدلو کې خنډ را

منځته کوي او ممکن ونه د ژمي د سختي يخ وهني بنکار و ګرخي. همدا رنګه د جولاي له نيمائي خخه وروسته نايتروجن نا و خته استعماليداي شي د ژمي د استراحت لپاره دوني د کلکوالی مخنيوي و کړئ.

د زرداو درې ګلنواو يا د زيات عمر و نوته سره ورکول:

نايتروجن :

نايتروجن باید هر کال معمولاً د ودې په موسم کې استعمال شي. د مبوي د رنګ او ګفیت د سمولو لپاره باید د نايتروجن درجه تیته وي لاکن کله چې د فصل د تولولو وخت را نېږدي کېږي باید کمنبت نه وي. ډير نايتروجن کولاني شي د نرمې مپوي، د مبوي د نسے رنګ نه لرل او د ذخیره کولو د ژوند د کمولو سبب و ګرخي او هم کولاني شي د آفتونو ستواتزې ډيرې کوي. سره باید د ونې د تنې خخه لري استعمال شي او وروسته بنې او به کړل شي، نيمه او یا دوه په درې برخې سره په مني او پاتې په پسرلي کې باید استعمال شي.

د نايتروجن د بیلابیلو سرچینو اندازې په هر کال کې د هر نیالگي لپاره سره جلا دي. (یواحی یو ددي لاندنسو سرو خخه باید استعمال شي) .

۱. ۱.۴ - 2.3 کېلو ګرامه امونیم سلفیت.

۲. یو کېلو ګرام یوریا.

۳. 2 - 3 کېلو ګرامه امونیم نايتريت.

۴. خوسا شوې حيواني سره د بیلگې په توګه د چرګانو سره د 20 - 30 کېلو ګرامه هري ونې ته زياته ګته رسوی.

پوتاشیم :

درې ګلنواو :

کېمباوی سره چې پوتاشیم ولري لکه د پوتاش موريت (1 - 2) کېلو ګرامه په هره ونه استعمال کړئ.

د نايتروجن : فاسفورس : پوتاشیم کېمباوی سري د (4 - 8 کېلو ګرامه پوري هري ونې ته چې د پو تاشیم په محتوياتو پوري تراو لري استعمال کړئ.

د خلورو ګلونو او یا د دې نه ډير عمر د نو لپاره دغه اندازې نيمې کړئ.

فاسفورس :

لس کېلو ګرامه د سوپر فاسفیت سره د ونې شا او خواته بنخه کړئ (20 کېلو ګرامه د شپړ ګلونو او تر هغه ډیرو ونو ته) .

د مونو سودیم فاسفیت 0.5 فيصده محلول (g 5 په هر لیترکې) د یو لمدونکي عامل سره له دريو خخه تر پنځو څلوا په پانو وشيندئ.

مګنیشیم :

که چېرته ونه د مګنیشیم د کمنبت علام وښئي د پوتاشیم سري باید استعمال نشي او پر خاي یې باید د نايتروجنی سري اندازه لوره کړل شي.

مگنیشیم کاربونیت یا د مگنیشیم لرونکی چونه و نې ته بايد استعمال شي. پانې دوه یا درې خلې په یو فیصده مگنیشیم نایتریت 10 گرامه په لیټر، یا 2 فیصده مگنیشیم سلفیت له یو لمدونکی عامل سره دوا پاشی کړي.

منګانیز:

د منګانیز د کمبنت په صورت کې د منګانیز سلفیت 0.25 فیصده محلول (2.5 گرامه په لیټر) دوه یا درې خلې په پانو و شیندئ.

زینک : Zn

د ودي په موسم کې بايد په ونه Chelated Zinc) وشیندل شي. که چېرته نوي وده بیا هم د کمبنت عالیم ونبی پاشرل بايد بیا تکرار شي. په خاوره کې د زینک استعمال او تطبیق ډیر موثر نه دی ځکه چې د مبوه لرونکو ونورینې د خاورې ژوري طبقي اشغالولي او زینک په خاوره کې په اسانۍ حرکت نه کوي. نو په پانو شیندل ډیر موثر دي ، په پانو جذب شوی زینک په نباتاتوکې په اسانۍ نه ئای په ئای کېږي کوم چې د پاشرل تطبیق تکرار ضروري کوي او د پانو د پاشرل قابلیت د نبات په ټولو برخو کې د زینک کمبنت له منځه وړي.

د غذايي توکو د کمبنت پیژندل :

که چېرته نایتروجن کم وي د مبوه لرونکو ونولاندې زړې پانې ممکن ژيرې شي ، د خانګو نهائی وده کمپېږي چې په پايله کې د مبوي حاصل کمپېږي. که چېرته د نایتروجن اندازه ډيره زياته وي د نې زرغونبدونکې وده ډيرېږي چې په دې سره ګومان کېږي د نې مبوه کمه او یا د مبوي پخیدل د 7 څخه تر لس ورڅو و څنډېږي .

ځکه نو بايد د نایتروجن د ډير زیات اویا کم استعمال څخه ډډه وشي. د نې ودې ژيرې پانې معمولاً د اوسيپني یا زینک په کمبنت دلالت کوي. او په سختو حالاتوکې ټوله ونه ممکن ژيرې شي. خصوصاً پانې وړې تنکۍ او زیر رنګې برګې وي . د پانو اړخیزې غوتې ممکن په وده کې پاتې راشي. متاثري ونې وړې نوي پانې لري.

د اوسيپني کمبنت د پانې د غتيور ګونو په منځ کې د ژړيدو په شکل خرگندېږي. له دې څخه علاوه د غذايي توکو نور کموالي دومره عام نه دي.

او به خور : Irrigation

د مبوبه لرونکو ونود و دی لپاره منظم او به خور ته اړتیا ده . د خاورې یو شان رطوبت د ونې د قوت په ساتلو، تولید او د مبوبی په شکل کې مهم رول لري.
په خاص ډول ونې ته په لومړي کال کې د کافي او بوبرابرول ډير مهم دي ځکه چې ونې سره بايد مرسته وشي تر خود رينبو یو بنه سیستم ته وده ورکري. په پسلی کې د ودی له پیل خخه او د ودی په موسم کې د فصل د ټولولو خخه ورورسته ونوته بايد او به ورکړل شي. د وار په وار کم عمقه او بوبولو خخه ډډه وکړئ. ځکه چې وار په وار سپک او به کول د رینبو کم عمقه سیستم تشویقوي او کولائي شي د لرگي خوسا کېدلو ته انکشاف ورکړي چې په تنو او رینبو حمله کوي او د ونې د مرپنې سبب ګرخي.
وقفه یې ژور او به کول غوره ګنډل کېږي وار په وار سپک او به خور ته. ونې بايد د ژور جذب سره په هرو 7 – 15 ورخو کې چې د موسم او هوا سره تراو لري او به کړل شي.

په دوبې کې بايد د ونې شا او خواته ډنډو کې جوړ شي چه دا عملیه په او به کولو کې ډيره مرسته کوي . په هر حال ډير او به کول يا ډير ترسبد Rot ستونته د تنی شا او خواته رامنځ ته کوي. دا هم ډيره مهمه ډ چې په مني کې د ونې شا او خوا خاوره هواره شي ځکه چې دا د ونې د تنی شا او خواته د او به د تولیدلو او په ژمي کې له يخ و هلهو خخه مخنيوي کوي. سطحي او یو مخیزه دواړه او به خوره بايد د قلبې یا سپاري ليکې له او بوبو خخه ډ کې کړي، د دې دپاره تر خو په دې دا ډاډ من شو چې د رینبو تول سیستم ته او به ورسیدلې.

د خاورې پر بنسټ د او بوبو د مهال ويش مېټودونه (خنګه پوه شو چې څه وخت او به ولګوو): او به لګول بايد هغه وخت تر سره شي چې 50% او به له خاورې خخه جذب شوې وي. په خاوره کې د او بوبو د محتوياتو د معلومولو لپاره یو رمبې، بيلچه او یا د خاورې نل را واخلي او د 20 – 40 ساتي پوري ځمکه وکېنۍ هغه خاوره چې تقریباً 50 فيصده او به ولري د خاورو د جورښت له مخي په لاندې ډول معلومېږي:

د خاورې جورښت : Soil Texture

زېړه coarse خاوره: تقریباً چه بنکاره کېږي او که یو پندو سکه ترې جوړه شي خپل شکل نه ساتي.

وابنه لرونکې خاوره Loamy :
که يو پنډوسکه تري جوره شي نو خه نا خه د قالب کېدلو وړوي او کله چې د لاس په ګتو کېکاپل شي
يو نازکه پتی تري جورېږي او رنگ ئې هم تياره وي .
کلى خاوره Clay :

که پنډوسکه تري جوره شي نو د يو اينج يا تر هغه زياته پتی جوروي ، تياره رنگ لري او يو خه
چسپناکه هم وي . وابنه او پانې (Mulches) څوانو ميوه لرونکو ونوه ګټپور دي . وابنه او پانې يا
نباتي پاتي شونې لکه توی شوي پانې ، د ونې پوټکي ، د وښوټوټې ، وابنه او د اري بور په خاوره کې
رطوبت ساتي ، دخاورې بې حده حرارت معتدلوي ، او د چم او هرزه ګياو خخه د رقابت په کمولوکې
مرسته کوي . د جورولو دپاره وابنه او پانې د 10 خخه تر 15 ساتي مترو پوري ژور او د تني
خخه خوانيچه وړاندي د خاورو لندې کړئ . د مني په سرکې دا وابنه او پانې لري کړئ . دا کار رينبو
ته اجازه ورکوي چې پوه شي حرارت سربوي او ژمي په لاره دي . نو ونه په فيزیالوژیکې ډول ژمي ته په
چمتو کېدو پیل کوي . د خڅلوا يا وښو لري کېدل همدا رنګه د موږ کانو او نورو خورونکو حیواناتو د
پتیدلو او په ژمي کې د ونې د پوټکي د ژولو مخنيوي کوي .

د مېوې رنګري کول

کله چې ټول فكتورونه او عوامل مساعد او غوره وي ونه کولاني شي بنه ډيره مېوه وکړي . په ونه کې د
حده زياته مېوه ممکن ونه کمزوري کړي چې پايله ئې د راتلونکې فصل لپاره د حاصل کمولى دي .
دروند حاصل کولاني شي د کمزوري شکل او کمزوري کېفيت مېوې سبب شي . ددې ستونزو د مخنيوي
لپاره د ګل د غوريدنې خخه دوه يا دري او نې . وروسته مېوې رنګري کول ضروري دي . ناروغي او د
حشراتو په واسطه زخمی شوي مېوې لمړي باید لري شي .

مېوه باید د ۱۰ - ساتي مترو پوري په هر خانګه کې یو دبل خخه لري واقع شي چې وړې خانګې
یوازې یوه يا دوه مېوې ولري . رنګري کول باید داسې وشي چې مېوه د خانګې په اساس يا بیخ کې
ډيره او د خانګې خوکې ته نېږدې لړه وي . دا ددې دپاره کېږي چې د خانګې په سرکې د ډيرې مېوې له
کبله د قاتیدلو او ماتیدلو خخه خان و ساتل شي .

ناروغي او حشرات او د هغوي کنټرول:

تصواري ورسټيدينه Brown Rot

تصواري ورسټيدينه هغه ستره ناروغي ده چې کولاني شي په ګلانو ، مېوې ، خندونو (مېوې او ګل
ورکوونکو خانګو یا منډوکوکې) او وړو خانګو باندې اثر وکړي . د غوريدنې خخه د مخه او د
غوريدنې په وخت کې د ګلانو او حاصل د له لاسه ورکولو باعث کېږي . د ګرم او مرطوب موسم حالات
کېداي شي چې په ونه او ګودام کې وټولو مېوو د له منځه تللو سبب شي . د ناروغي مخنيوي مخکې
له پخیدو ، د پخیدو په دوران او د حاصل د رفع کولو خخه وروسته ډير ضروري دي . په نمونوي ډول
د ناروغي نښې د ګل او پنډوسکې د ورسټيدو ، شرېدنې او د مېوې خوسا کېدل دي .

گلان: د گلانو اخته کېدنه یا اینفکشن کولای شی د مېوې جورپول او د فصل په پای کې د مېوې د اینفکشن سبب شي. متاثره گلان نصواري، مراوي او له منځه ئې او په ځینو بیلګوکې په خانګو باندۍ د غونډاري په بنه نښتې وي او په ځینو نوروکې امکان لري توی شی. د گلانو د ورسټیدنې د ناروغۍ، حساسیت په سخت زړو مېووکې بدليدونکی دی چې زرداو دی ناروغۍ په مقابل کې ډير حساس دي. او له بناخه بری، خڅه وروسته، خواړه ګيلاس، شفتالو، تروه ګيلاس او الوجه په ترتیب سره د دې ناروغۍ په مقابل کې حساس دي. د گلانو د اخته کېدنه کنټرول په باغ کې د ناروغۍ د خپریدو د انکشاف په اداره کولوکې ډير اساسی او ضروري دي.

مېوې:

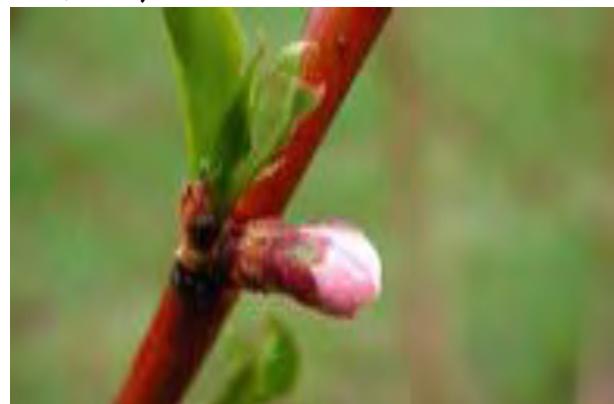
د نصواري ورسټیدنې اخته کېدنه په مېوہ باندي د نرمو نصواري تکو په خیر را برسيره کېږي او په تیزی، سره پراختیا مومي او د نصواري رنګه سپورونو (Spore)، په پودري غونډارو پوبنل کېږي. متاثره مېوې ډيرې ژر ورسټيرې او ديو موم شوي شی په شان غونجې او ګونجې کېږي او په ونه کې ډچېږي. پخه او خامه مېوې چې د نصواري ورسټیدنې خڅه متاثره شوې وي هڅه کوي په ونه کې پاتي شي.

اداره : Management

د هغو فنګس و ژونکو چې مس ولري د غوتې، په ګلابي مرحله کې استعمال د ډير جدي زيان په مخنيوي کې مرسته کوي. د مس مرکبات له غورېدنې خڅه وروسته باید استعمال نشي او په دي مرحله کې هغه فنجي سايد وکاروئ چې مس ونه لري. په چتکې او زر تر زره د ناروغې مېوې او د

نبات د ناروغه برخې لري کول او له منځه
وړل د نصواري ورسټیدنې د پراخيدو
مخنيوي کوي او خوسا کېدل د تاوان له
سطحې تېت ساتي. د ونو خانګې پرې کول
ضروري دي ترڅو هوا جريان پیدا کري او
ګلان، بناخونه، پاني او مېوې د لمدېدو
څخه وسائل شي.

Botrytis Blight يا gray mold ناروغى

دا ناروغى يوه فنگسي ناروغى ده چې د ورسيدنې سبب گرخى د Botrytis اخته کېدنوسره يخنى، د پسلې او دوبى بارانى موسمونه چې معمولاً 15 درجې د سانتي گريد په شا او خواکې وي ورسره مرسته کوي. دا ناروغى کېداي شي په خاص ډول هغه مهال تاوانى وي چې بارانى موسم د خورخو لپاره دوام وکړي. Botrytis ورسيدنې کولاي شي پانې ، تنه ، ګلان، مېوه او د نبات بله هره برخه پرته له رينبو خخه تر تاثير لاندې راولي. ددي ناروغى تداوي د نصواري ورسيدنې "Brown Rot" په شان تر سره کېږي.

Bacterial Canker باكتيريا يې شريدنې :

دا ناروغى هغه ناروغى ده چې د شرېدنې سبب گرخى په غير منظم شکل نصواري او اوبلنې برخې په پوتکې او د منډوکو يا خانګو، او دونې د ھ يا تني په بهرنې برخه کې انکشاف او وده کوي، وړې شرېدنې کېداي شي په منډوکوکې د متاثره غوتیو په اساس انکشاف وکړي. په پسلې کې عنبرې رنګه ژاوله د شرېدنو له خندو خڅېږي، په يخنى او لوند موسم کې ګلان کېداي شي نصواري ، مړاوي او په ونه کې وښيلي ، پانې امكان لري نصواري تکبو ته چې وروسته ولویېږي انکشاف او وده ورکړي. نوتلي تکې امكان لري په مېوه پیدا شي.

اداره : Management

په کم ژورو يا سطحي خاوروکې د نیالګي د کرلو خخه باید ډډه وشي او بناخه بري ترزمې پوري و ځنډوئ. او پري کړل شوي خانګې د پروپین د سووځونکو په وسیله چېرته چې ناروغى وي داغ کړئ. که چېرته ونې متاثره شوي وي ، ټولې متاثره خانګې په دوبى کې لري کړئ.

د نيله بوتي او ورایتمی اتخاب کولاي شي د باكتيرياي شرېدنې Bacterial Canker حساسیت باندې نفوذ او تاثير وکړي . په منې یا پسلې کې د کاملو Micronutrients خصوصاً زینک او بوران په پانو شيندل ، امكان لري د باكتيرياي کنکر په مخنيوي کې مرسته وکړي ځکه چې د غذائي کمنبت په صورت کې ټولې سخت زړي مېوې دیرې حساسې وي هغه ونې چې د نيماتود د Stress يا فشار لاندې وي ډير احتمال لري چې د سشدید زيان سبب شي.

ناروغی Crown Rot, Phytophthora Root

متاشره یا ناروغه ونی یا نباتات اکثرآ د لومرنی گرمی د موسم سره مراوی او مری کېږي. پانی امکان لري تتبی شنې، ژیرې او یا په ځینو حالتو کې سرې یا بنفسه رنګ باندي واوري. د ناروغى نښې او علایم امکان لري په لومړۍ سرکې په خانګه او ډډ باندي وده وکړي او بیا د ونې یا نبات ټولې برخې ته خپرېږي. توړې برخې د تاج یا پورتنيو رینسود پوټکې په شا او خواکې وده کوي. ژاوله یا توره شيره امکان لري د متاشره تتبی له څندو څخه و خخېږي. سرې نصواري رنګه ساحې کبدای شي د پوټکې په دنه او د لرګې په بهرنې طبقو کې و لیدل شي.

اداره:

د رینبو او تاج د ورستيدو د تهدید د کمولو اساسی فکتور یا عامل د او بوښه تنظيم یا اداره ده. د خاورې بنې ڏهکشی د نیالګیو د کېنلو وړاندې اساسی شرط دی. هیڅکله د خاورې سره د پیوند د وصل یا یو ځای کېدو تکې مه پټوئ او د تاج ساحه مستقیماً مه او به کوي. که تاسود تاج ورستيدنې شک کوي په احتیاط سره متاشره پوټکې د خاورې په لیکه پرې کړئ. Crown Rot ونې ځینې وخت له بیخ څخه د اصلی رینبو تر سرونو پورې د خاورې دلري کولو په وسیله ساتل کبدای شي چې له امله یې د تاج یا Crown نسجونه وچېږي.

:Rhizopus Rot

ددې ناروغى سبب Rhizopus Stolonifer دی چې په تکرارې ډول پخو یا پخو ته نېړدې زردا لانو په مبوبو کې 20 – 25 درجې د ساتې گرید کې ساتل کېږي، پښېږي.

اداره:

د مبوبو یخول او 5 درجې ساتې گرید لاندې ددې ساتل ددې فنګس په مقابل کې ډير موثر دي.

Eutypa Dieback

دا ناروغې د زردا لو په رسیدلو باغونوکې را بنسکاره کېږي. لومرنی نښه یې معمولاً د دوبې په نمائی کې ډير زرد یوې خانګې له منځه تلل دي. پانی د فعتاً مراوی او له منځه ئې او په خانګو پورې نښې پاتې کېږي. د مړو شویو خانګو د يخ از موينه به یوه شریدنه چې د بناخه برې د زخم شا او خوا وي را برسيره کړي. ډيرې شړبدنې شته چې په زياته اندازه ژاوله توليدوي. فنګس د تنبې خواته خپرېږي او په

پاى کې ونه وزنې او له منځه یې وړي. په رسمي ډول د Eutypa په اړوند راپور نه دی ورکړل شوی. دا ناروغې امکان لري چې په زردا لو او د نورو سخت زړو مېړو په انواعو او انګورو را برسيره شي.

اداره:

دغیر فعال يا استراحت موسم په ورستيوكې بناخه بري وکړئ تر خو زر د زحمونو جوږيدل تشویق شي. ناروغه خانګې د تنه په باع کې لري او وسوچوي او په نېړدي باغونوکې مره بناخونه لري کړئ. تر خود Pathogen د خپريدو مخه وينول شي. مرې خانګې او ونې د استراحت په موسم کې پري او لري کړئ. په کامل ډول شپيدنه يا Cankers لري کړئ او د لاندې خانګې بايد پري شي، تر خود تور شپيدلي نسجونه پاتي نه شي. غته پرېکونه مستقيماً له باران خخه وروسته وکړئ حکه چې د اخته کېدنې خطر کم او په موقت ډول د اتموسفير د سپورونو (Spore) بار منيخل شوي وي.

Aphids: يا سپېږي:

د سپېږيو لېر تعداد د تشویش وړ نه دي، او د سپېږيو لوی نفوس د تاویدلو، ژړيدلو او د پانو د خانګو د بي ډوله کولو سبب ګرځي او دوي همدا رنګه کولاي شي د یوې چسپناکې مادي چې د شاتو شبنم ورته وايي د توليد سبب وګرځي چې وروسته د فنګس د ودي سبب کېږي چې مېوه زيانمنه کوي.

اداره:

په لوړۍ سرکې Infestation ونېسي. کله چې د سپېر و عدداد لوړ وي او د پانو په تاولو او بې ډوله کولو پیل وکړي ډير وخت ستوزمن وي چې دوي کنترول شي حکه چې تاو شوي پانې سپېږيو ته د حشراتو ضد دواګانو او طبیعي دېمنانو په مقابل کې پناه ورکوي. چېرته چې د سپېږيو نفوس په خو تاوشوو پانو يا نوو خانګو کې خای پر ئاخى کېږي نو په دې حالت کې بنه کنترول ددي خانګو پري کول دي. په غتيو ونوكې ځينې سپېږي د ونې د ضخيمې چترى په دته کې بنیازه کېږي. ددې ساحو پري کول د سپېږيو لپاره لېر مناسب دي، ساحه د هرزه ګياو خخه چې سپېږي ساتي، پاكه وساتي. د نايتروجنې سرو ډيره اندازه د سپېږيو د بیا پیداکې د لپاره ډيره زمينه برابروي. د اړتیا خخه زياته نايتروجنې سره مه استعمالوئ. حشره وژونکي صابون، د نيم غور، عالي او یا عالي تره پارافيني ډوله تيل د سپېږيو موقت کنترول کولاي شي که چېرته په ټولو پانو استعمال شي. د پوره پوبنۍ لپاره د پورته موادو سره په ډيره اندازه او به وشيندئ او د پانې لاندې او باندې برخې هدف وګرځوي. پورته مواد سپېږي په همغه ورځ چې دوا پاشي شوي وزني نو حکه بايد تکرار شي.

Peach Twig Borer

د دې ناروغى لروا په وده کوونکو خانگو او پخیدونکو مېوو کې سورى کوي چې له امله يې خانگې او پانې مړاوې کېږي. چې د منډوکو د وده کوونکو سرونو لاندې مړې کېږي. په غوبنښه مېوو کې يې زخم معمولًاً سطحی وي او د زیان تیتېه کچه زغملي شي.

اداره:

ډير د اعتماد وړ کنترول د دې ناروغى لپاره په استراحت يا (Dormant) حالت کې د Spinosad او د تیلو سره د Spinosad دوا پاشي ده تر خو دونې په خانگو د ژمي حشرات له منځه يوسې. Bacillus thuringiensis باید د ونوله غورې ډنې خخه وروسته سمدلاسه او بیا یوه اونې وروسته تطبیق شي تر خو ناروغى کنترل کړي. د ودې پر مهال د Spray کولو خخه ډډه وکړئ ټکه چې د حشره وژونکو دوا ګانو لپاره د تطبیق ستونترمن وخت دی. دوا پاشي مخکې له دې چې لروا وده وکړي او منډوکو او مېوې ته د نته شي باید تر سره شي.

بالغ Peach Tree Borer د فولادي خخه تر تور رنګ پوري وي. لروا يې کم رنګه نصواري يا ګلابي چې تور سر لري وي. زیان په لوړ پیوکې د تاج په ساحه کې يا د تني په وروستي برخه کې يا یوازې لې لاندې د خاورې د لیکې خخه پیدا کېداشي. دا حشرات کولائي شي له څوانې ونې خخه تاو شي او وي وژني. غتې ونې معمولًاً تر برغل لاندې راخي خودوی معمولًاً زیان زغمي خو یوازې هغه مهال چې ډيرې لراواي خو کلونه سر په ونه یړغل وکړي نو هله بیا ونه زیانمنوی.

اداره:

ونې قوي او صحتمندي وساتئ او تاسو کولاي شئ چې سورى کوونکي په يوه تخنيک چې له چنجو خخه د پاكولو تخنيک نومېري، په مني، ژمي او يا د پسرلي په لومړيوکې لري کړئ. د نود تنو معالجه د حشره وژونکو دوا ګانو يا پرازيتى نېماتودونو په وسیله کېدای شي.

Scale Insects:

کله چې په نباتاتو کې Scales په درانه شکل موجود وي امکان لري پانې مړاوې بنکاره شي چې په پايله کې ژيرېبوي او له غتیدو خخه وړاندې لوېري. Scale ھينې وختونه پانې تااوي او په مېوه کې بې شکله تپونه او بې رنګه شپولونه را پيدا کوي. د ونې پوتکي چې د حشراتو په واسطه زیا نمن شي امکان لري درز وکري او ژاوله وباسي.

کله چې Scale ډير وي د نباتاتو ھينې نوعې کمزوري کوي او د دوى د کرارې ودې لامل گرخي. که چېرته نبات باندې د Scale حشرات ډير موجود وي امکان لري چې د نبات خانګي مړې شي. که د نبات برخې په چټکي سره مړې شي، نوله امله یې مړې نصواري رنګه پانې په خانګو پاتې کېږي چې خانګو ته سوڅولی خيره او بهه ورکوي. ډير کلونه د سخت Infestation حشرات خوان نیالګي له منځه وړي.

اداره:

که د Scales تعداد بیخي ډيرېبې نو پر وخت پري پوره دوا پاشي وکړئ. د (Tilo Narrow – range) استعمال هم د استراحت په موسم کې وړاندې تر دې چې Scale فعاله شي او پانې له منځه یوسې د ژمي تر پايه او دوبې په لومړيو کې بنه کنټرولېږي. د بنه کنټرول لپاره د ټولي ونې او حتی د پانو د شاه پونښن په دوا پاشي باندې اړین ګنډل کېږي. پوره دوا پاشي د Oak pit او Armored Scale د له منځه وړلولپاره ډيره حتمي ده ھکه چې دا حشرات د نرمو Scale په نسبت لې حساس دي.

٧. د حاصل تولولو او حاصل راتولولو خخه وروسته اداره کول:

پخوالی : Maturity

زردا لو د تازه استعمال لپاره کلک پاخه تولیبی ئکه چې کلکوالی د رنگ د انکشاف په خیر یو نه شاخص دی.

د حاصل تولولو مېتود او طریقه یا Harvest Method :
میوه د تازه استعمال یا پروسس لپاره په لاس سره په ډیر احتیاط راتولیبی
د پروسس لپاره مېوه Fruit for Processing :

د چولو په منظور زردا لو کبدای شي وروسته لدی چې پوره پاخه شي بايد تول شي او د تولولو خخه وروسته امراض د کنترول لپاره دې د سلفر او کسايد ته مخامنځشي د لمړ په وسیله د زردا لو وچول په افغانستان کې یوه عامه طریقه ده. په دبلي یا مرتبان کې زردا لو د بوري په شربت کې غوته کېږي. همدارنګه له مېوې خخه مربا او چکنې هم جوړیبې.

ذخیره کول Storage :

د زردا لو تازه مېوې ۱ - ۲ دوه او نیو پورې په ۰ درجې د ساتي گريد او په ۹۰ % نسبتي لنده بل کې سائل کبدای شي.

زردا لو د حاصل تولولو خخه وروسته د تولولو ناروغیو مقابله کې حساسیت لري. د بیلګې په ډول د په مقابله کې. د زردا لو مېوه کبدای شي چې په دبلي یا مرتبان کې د جوس ، جیلی ، مرba کریم ، د شنو زردا لو د اچارو او د چوزردا لو د شیرې په شکل پروسس شی.

په غذاکې برخه اخيستنه Contribution to diet :
غذايی ارزښت په هر 100 ګرامه د خورپلو وړ برخه کې .

او به (%) :	85
کالوري	51
پروتین (%)	1.0
چربی	0.2
کاربوهایدریتونه (%)	11 - 13
Crude fiber (%)	2 - 3
ویتامین A	54
ویتامین B1	2.1
رابیوفلاوین B2	2.5
نیاشین Niacin	2.3
ویتامین سی	22
کلسیم	2.1

د ورئني توصیه شوي اړتیا ته د زردا لو برخې فيصدې

ویتامین A	54
ویتامین B1	2.1
رابیوفلاوین B2	2.5
نیاشین Niacin	2.3
ویتامین سی	22
کلسیم	2.1

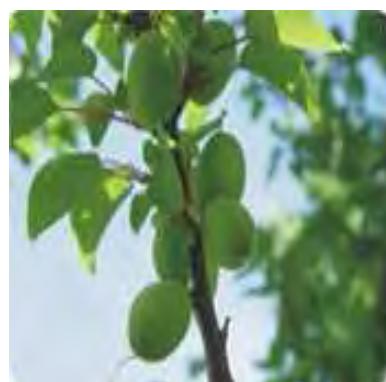
فاسفورس	2.9
اوپینه	5.0
پتاشیم	6.0

په زردالوکي فایبر او ویتامینونه ډیر لوره دي. په خاص ډول د A ویتامین او د C ویتامین بهه منبع ده. دری واره تازه زردالان په ورخ کې 50 فيصده خخه زیات توصیه شوي. بیتا کروتین Beta – Carotene او antioxidant هم لري . بیتاکروتین په رگونوکي د plague ، د لمرد زیان خخه د سترگو ساتل او د ازاده رادیکالونو په غیر فعاله کولوکي چې د مشن کېدو او سرطان سبب گرئي مخینوي کوي، بر علاوه له دي خخه بیتاکروتین په ویتامین A بدلوی چې د نظر لپاره او د سترگو د غور ساتلو لپاره حیاتي ماده ده. زردالو په زیاته اندازه اوپینه لري چې د هېموگلوبین لپاره چې په وينه کې اکسیجن استقالوی ضروري ده.

د زردالو د تخم (زړي) ګټي او نور د استعمال ځایونه:

د زردالو زړي خخه تیل استحصال کبدای شي. او دا تیل په اعلي کېفیت سره د سوب او انساني او حيواني غذا د جز په خير او د تشناب د لوازماتو په جوره لوکي استعماليدا شي . او هم خوشبویه دی چې د سینگار په لوازماتو کې تري کار اخيستل کېږي . په منځني اسيا او د مدیترانې په سیمې کې د زردالو تخم یا زړي دومره خواړه وي چې حتی امکان لري د بادامو پرڅای وکارول شي . د ایتالوی نوشابي Amaretlo ، او مزي دپاره د خوند او مزي biscuit amarete ، او ددي نوعو له زړو خخه د راایستل شویو تیلو نه د پخلې د تیلو په خير هم کار اخيستل کېږي . دغه راز د زړو پوستکي یې کبدای شي چې مېده شي او په لاندې شیانو کې استعمال شي .

- د سینگار په شیانو کې .
- د موږلو تجارتی استعمال: د پولیمیرونو Polymers د ډکولو لپاره ، د کریم د پالش ، او ډیرو نازکو لرګیو د پاکولو او سولولو لپاره .
- په ډیر حرارت د تیلو په شان سوئیدل کبدای شي .

۸. پونسونکي بوتي:

ايا بزگر د عايد لپاره دوهم نبات وکري؟

ئيني وختونه د زرداو په باغونوکې پونسني نبات کرل کېري په بعضي حالاتوکې د اگرانومېكى قطار لكه غلي داني، سبزيجات او مبوي او د حيواناتو لپاره وابنه (Forage)، په باغونوکې د پونسني نباتاتو په توګه کرل کېري. په هر حال نور نباتات د زرداو د نور سره د اوپوا او غذائي موادو په رانيلو کې رقابت کوي چې له امله يې د وني او مبوي شكل کوچنې پاتي کېري او د حاصل د کم والي سبب گرخي. پونسني نباتات لكه شفتلي او نور Legumes په باراني موسم کې ترخو چې او به کمېري گتمور دي. دا طريقه د خاورې حاصلخيزى ديروي نور نباتات لكه هرزه گياوې د يخ د وهلو زيان ديروي. د پونسني نباتاتو د کرلو گتې:

پونسني نباتات کډاي شي د باغ تر حاصل ورکولو پوري د عايد يوه وسيله وگرخي.

سپارښتنی Recommendation :

- کله چې د خاورې pH 8.0 خخه لور وي، Barley، Fescuses، Medics، Trefoil، زمېني توت، شفتلي او نور هغه نباتات چه د القلي خاوره سره تطابق کوونکې وي وکري.
- که د ژمي پونسني نبات په خاوره کې واپول شي د خاورې حاصلخيزى، غذايي غني کېدنه او د اوپو نفوذ لورو.
- د خاورې د نايتروجن د اصلاح لپاره د Legumes نباتاتو کرل لكه، Vetch، نخود، Bell Beans، شفتلي، او Cow peas Medics دير اغيزمن رول لري.
- ددي دباره چې خاورې ته گته واوري پونسني نبات په خاوره کې مبهه کري. د نبات هغه برخه چې خرڅيدلائي شي توله کري نور تول نباتات په خاوره کې واپوئ او خاورې ته سره ورکري تر خو خاوره اصلاح شي.
- د اوپو د نتوتلو نفوذ زيات کړي.
- د خاورې د بنې حاصلخيزئ لپاره اور بشي او Legumes گته ور ارزښت لري.
- د هرزه گياوو کنترول.
- د خاورې د تخریب کمول.
- ئيني پونسني نباتات چې په دوراني ھول وکرل شي د خاورې د نيماتو د Nematode د کنترول لپاره غوره ارزښت لري، د نيماتو دونو د کنترول لپاره دوراني نه نباتات، Sudan grass او Cowpeas، Mustard، Vetcb، او دی.
- د پونسني نباتاتو زياتو نو ته هم بايد توجو وشي:
- پونسني نباتات بیخونو، پانو او گلانو ته کله چې نبات لور او گن وي د يخ وهلو خطر زياتوي.
- د يخ وهلو د خطر د مخنيوي لپاره د تېټ قد نبات چې د پونسني نباتات په خير وي بايد وکرل شي.
- په پسلې کې گن نباتات امکان لري د دنصوراري ورستيدنې، Shot hole، rust، Mildew او نورو فنگسي ناروغيو لامل وگرخي په خاص ڈول کله چې نبات لور وي. لكه لور غله جات او د مثال په ڈول Legumes Faba Bean.

• د دوبی پونسبنی نباتات کولای شي د نیماتود تعداد ډیر کړي. لکه شوتله که په دوبی کې ډیرو او بو ته اړتیا ولري نو د تول کال لپاره به نیماتود په کرونده کې خپل ژوند ته دوام ورکوي.

په افغانستان کې د زردالو د استعمال لپاره نيله بوتي، د هغوي ګتې او ستونزې.

نيله بوتي	ستونزې	غوره طبیق/ د استعمال ګتې	معمولی نوم/ نوعه
-----------	--------	--------------------------	------------------

<p>د زردالو بسوتني نبې ذهکشي شوې خاورې، الکلي يا Sline درندې، لندې، الکلي ټودو خونکې سره مقاومت، د ټېټې ټېټې قوي، په نوعو کې اړشي کمزورتیا، مقابل کې کلکې، د بنې حاصل په وخت نه پخیدونکې، د Armilaria ورکونکې، د نیماتودونو په وړاندي Pseudomonas په وړاندي حساسی</p>	<p>اوتجاري نوعي هېږي قوي، په نوعو کې اړشي کمزورتیا، مقابل کې کلکې، د بنې حاصل په وخت نه پخیدونکې، د Armilaria ورکونکې، د نیماتودونو په وړاندي Pseudomonas په وړاندي حساسی</p>	<p>د زردالو بسوتني نبې ذهکشي شوې خاورې، د ټېټې ټودو خونکې سره مقاومت، د ټېټې ټېټې قوي، په نوعو کې اړشي کمزورتیا، مقابل کې کلکې، د بنې حاصل په وخت نه پخیدونکې، د Armilaria ورکونکې، د نیماتودونو په وړاندي Pseudomonas په وړاندي حساسی</p>	<p>P. ameniaca</p>
<p>لړ، حاصله، بد شکله او بې قوته وده، Incompatibility</p>	<p>په فزيکي ډول د تنه سورې کوونکو په مايروبالان بسوتني او</p>	<p>ګيلاسي الوجه، د کلون</p>	<p>P.cerasifera</p>
<p>Pseudomonas په مقابل کې حساس والى</p>	<p>ټافق، په ژمي کې د کلکو او زیاتو پوندکونو پیاوړتیا. مخکې راتبولونه، د Ademir نوعي السوچي نيله بوتي</p>	<p>د خاورې سره پراخه توافق، قوي او توندوالي کموي، درندو او کلکاريوس خاورې سره توافق، د او سپنې د بې رنگې او د رېښود سره مقاومت Asphyxia</p>	<p>P. myrobalna</p>
<p>Compatibility</p>	<p>د خاورې سره پراخه توافق، قوي او تولید ورکونکې، د water logging</p>	<p>وحشی قاز الوجه، GF8-1، ماريانا</p>	<p>P.cerasifera</p>
<p>Pratylenchus او Pseudomonas په مقابل کې حساس والى Valnus</p>	<p>او حشراتو په وړاندي مقاومي، د تولید اصلاح، په سطحي او Sline خاورو کې استعمالېږي، د Meloidogne incognita نیماتود په وراندي مقاومي، د Armillaria په مقابل کې مقاومي</p>	<p>او حشراتو په وړاندي مقاومي، د تولید ورکونکې، د water logging</p>	<p>۲۲۴ P. munsoniana</p>
<p>Water logging</p>	<p>په زوجي ډول تکثیرېږي، د پوندکونو لور توان لري، او برد عمر او حاصل اصلاح کوي، په ژمي کې غښتاني او د زياتوغتیو اصلاح کوي.</p>	<p>اروپايي الوجه P. domestica L</p>	
<p>درندې خاورې، Zibibnonki</p>	<p>بنې قوي دي، د محلی نوعو سره بنه توافق کوي، د بکتریا ی شرپدنو یا Verticillium او Bacterial Canker</p>	<p>شفتالو، Lovell، Nima گاره Nemagaud، Nemared، Nemaried</p>	<p>P. persica L (Batsch)</p>
<p>کراره یا بطی نموبي وده، کم تولید، درندې یا الکلي خاورې، د crown gall او Phytophthora په مقابل کې مقاومي.</p>	<p>په مقابل کې مقاومت بنساې، root Nemared Nemagaud کnot - نیماتود په وړاندي مقاومت لري، حاصل اصلاح کوي او Zibibnonki نه وي.</p>		